Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 107 (5968).

3 ИЮНЬ ЖУМА

1977 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

Ҳар гектар майдондан 100 центнердан «қаҳрабо дон» йиғиштириб олиш учун курашаётган Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозининг Петр Тен бошлиқ бригадасида «дала маликаси» агротехника қоидалари асосида парваришланмоқда. Суратда: (юқорида) бригада аъзоси Ж. Миркаримов ва колхоз бош иқтисодчиси М. Хванлар экин ривожини кўздан кечирмоқдалар. Пастдаги суратда шу хўжаликнинг Валентин Ким бошлиқ бригада даласида сувчи Абдулла Мирзабеков каноп ниҳолларига сув тарамоқда.

А. Абалян фотолари.

ХЎЖАЛИКНИ КОМПЛЕКС РИВОЖЛАНТИРАМИЗ

Колхозимизда асосан уруғлик пахта етиштирилади. Шунинг учун пахтакорларимиз иш сифатига алоҳида эътибор беришмоқда. Чунки, келгуси йил ҳосили кўп жиҳатдан уруғликнинг қандай бўлишига боғлиқдир. Ғўзаларга ишлов бериш сифатини ошириб бормоқдамиз. Бутун қиш давомида механизаторларни ўқитиш ва қайта тайёрлашга жиддий аҳамият бердик. Бу тадбир ижобий натижа бермоқда. Малакали механизаторларимиз ғўза ниҳолларининг ривожига қараб культиваторларнинг ишчи органларини созлашяпти.

Аъзоларимиз кейинги ишларини ҳам агротехника қоидалари асосида олиб бориб, мўл ҳосил етиштирадилар.

Юбилей йили учун белгилаган маррамиз улкан. Ҳосилдорликни ўтган йилдагига нисбатан 4 центнерга кўпайтирмоқчимиз. Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига ҳар гектар майдондан 40 центнерга етказиб «оқ олтин» хирмони кўтариш пахтакорларимизнинг азму қарори.

Хўжаликни комплекс ривожлантириш учун барча чоралар кўрилмоқда. Чорвачиликни саноат асосида ташкил қилиш соҳасида ҳам бир қанча ибратли ишлар қилинди. Колхозимиз бошқа хўжаликларга наслли бузоқлар етказиб беришга ихтисослаштирилди.

Ҳозир фермада 200 бош зотли бузоқ боқилмоқда. Бир ойлигида келтирилган бу бузоқлар 2 ёшгача боқилади. Сўнгра бузоқларни бошқа колхоз ва совхозларга жўнатамиз. Комплексимизнинг истиқболи порлоқ. Йил охирига бориб бузоқлар сони икки баравар кўпаяди. Кегуси йилдан бошлаб эса 1200 бош бузоқ боқиш имкониятига эга бўламиз.

Бузоқ боқишдаги оғир ишларнинг барчаси механизмлар зиммасига юклатилган. Хашак тайёрлаш, уларни молларга бериш техника воситалари билан бажарилади. Молбоқарларимиз бузоқларни меҳр билан парвариш қилиб, озуқа рационини яхшиламоқдалар.

Бузоқларга кўк беда бера бошладик. Бу эса ўз вақтида молларнинг соғлом ва тез ўсишига ижобий таъсир кўрсатаяпти.

Бизда бузоқбоқарлар ўртасида Улуғ Октябрнинг шонли юбилейи шарафига бошланган социалистик мусобақа кенг авж олдирилди. Мусобақа ҳар ойда якунланиб, молбоқарларга бузоқларнинг семиришига қараб ҳақ тўланади. Ҳар бир чорвадорнинг қарамоғидаги бузоқларнинг сони ва семириши ҳақидаги маълумотлар кўринарли ерларга ёзиб қўйилган.

Ҳар йили озуқа базасини мустаҳкамлаш учун бир қанча тадбир ва чораларни амалга ошираяпмиз. Масалан, ўтган йили икки йилга етадиган миқдорда дағал хашак жамғарилди. Силос, сенаж бостириш топшириқлари ҳам ошиғи билан адо этилди. Натижада чорва қишловини соз ўтказдик, ем-хашак танқислиги сезилмади. Ҳатто «Москва», Собир Раҳимов номли колхозларга ем-хашакдан қарашвордик.

Колхозимиз территориясида яшовчи ҳар бир хонадоннинг қишлоқ хўжалик намунали Уставида кўрсатилган миқдорда қорамоли, қўйи бор. Хонадонлардаги чорванинг ҳам озуқага бўлган эҳтиёжларини қондириш учун қўлимиздан келган ёрдамни аямаяпмиз.

Ўтган йили колхозимизнинг 150 хонадонидаги чорва молларига ем-хашак етказиб бердик. Ҳозир колхозимизда тўртта сут қабул қилиш пункти мунтазам ишлаб турипти. Хонадонларда соғилган сут шу пунктларга топширилмоқда.

Қишлоқда сут, тухум етиштиришни кўпайтириш ҳам ҳозирги вақтдаги кечиктириб бўлмас вазифалардан бўлиб қолди. Шуни ҳисобга олиб, бу йил колхозчи хонадонларнинг моллари учун озуқа жамғариш ва сотишни кенг йўлга қўямиз. Ўт талқони, сенаж, дағал хашак тайёрлаш мақсадида махсус бригадалар ташкил этилди. Бу коллективлар керакли транспорт воситалари билан таъминланди.

Колхозимиз чорвадорлари ўтган беш ойлик планни муваффақиятли бажардилар. Ўтган йилнинг шу вақтига нисбатан анча кўп гўшт, сут, тухум етказиб берилди. Эришилган ютуқлар билан қифояланаётганимиз йўқ. Хўжалигимизда қўйчилик, паррандачиликни янада ривожлантиришнинг конкрет тадбир, чораларини белгилаб қўйдик. Масалан, яқин вақт ичида паррандалар сонини 8 минг бошга етказишни мўлжаллаб турибмиз.

Биз хўжаликни комплекс ривожлантириш йўлидан бормоқдамиз. Дарвоқе, бугунги куннинг талаби ҳам ана шундай. Бу ҳақда партия ва ҳукуматимизнинг қатор ҳужжатларида алоҳида қайд қилинган. Танлаган йўлимиз тўғри ва порлоқ. Пахта ҳосилдорлигини ҳам, чорва моллари маҳсулдорлигини ҳам йил сайин ошириб бораверамиз. Бу йилги эришган меҳнат ютуқларимиз эса Улуғ Октябрнинг шонли 60 йиллигига тўёна бўлади.

Ҳ. АКРОМОВ,
Чиноз районидаги Навоий номли колхоз раиси.

ОКТЯБРЬ 60 ЗАРБДОР МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

ГЕКТАРЛАР ТЎЛИҚ БЎЛСА

ҲОСИЛ кўчатдан олинади. Гектарлар тўлиқ бўлса яратилажак «оқ олтин» хирмонининг салмоғи ҳам ортади. Буни Бекобод районидаги Дзержинский номли колхоз пахтакорлари яхши билишади. Шунинг учун ҳам улар мавжуд 1700 гектар пахта майдонининг ҳар гектарида ўрта ҳисобда 130—140 минг тупдан кўчат сақлаб қолдилар.

Колхоз пахтакорлари юбилей йилида она-Ватан хирмонига 5500 тонна «оқ олтин» армуғон қилишга бел боғлаганлар. Ана шу улкан маррани эгаллаш мақсадида айни кунларда ғўза парвариши юқори агротехника қоидалари асосида олиб борилмоқда. Шу кеча-кундузда колхоз далаларида 26 чопиқ трактори юқори унум билан ишлаб турипти. Экинларни суғориш икки сменада ташкил этилган. Бу ишга хўжаликнинг 112 нафар тажрибали сувчиси сафарбар қилинди.

Ҳ. Каримов, Т. Ҳидиров, О. Саъдуллаев, Т. Аҳмадалиев сингари миришкор сувчилар суғориш ишларини сифатли ўтказишда бошқаларга намуна бўлмоқдалар, ўз тажрибаларини ёш сувчиларга ўргатишяпти. Суғоришдан аввал ҳар гектар майдонга 200 килограммдан аммофос солинмоқда. Ғўза пайкалларига маҳаллий ўғит чиқариш йўли билан ерлардаги нам узоқ сақлаб қолинаётир.

Бригадалар ўртасидаги мусобақада Худойқул Пардаев етакчилик қилаётган коллектив пешқадамлик қилмоқда. Бу бригада аъзолари пахтачилигимиз байроқдорлари — элликцентнерчилар ҳаракатига қўшилишган. Бригада пахтакорларининг айни кунлардаги ғайрат-шижоати, ғўза ниҳолларининг баравж ривожи белгиланган марранинг албатта эгалланишидан дарак бериб турипти.

Ф. Нарзуллаев, Н. Ашрапов, А. Шамсиев, А. Туғизбоев бошлиқ бригадаларда ҳам ғўза парвариши уюшқоқлик билан олиб борилмоқда.

Серғайрат колхоз пахтакорлари Улуғ Октябрнинг 60 йиллик юбилейига муносиб тўёна тайёрлаш мақсадида дала ишларини ҳар қачонгидан ҳам қизитиб юбордилар.

Т. УСМОНОВ.

ЮБИЛЕЙ ЙИЛИ МАЖБУРИЯТЛАРИНИ БАЖАРАМИЗ!

УЧКУПРИК. (Фарғона области), 2 июнь. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда область қишлоқ хўжалик ходимларининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгаш иштирокчилари юбилей йилида олинган социалистик мажбуриятлар қандай бажарилаётганлигини муҳокама қилдилар. Фарғона область партия комитетининг биринчи секретари Ф. Ш. Шамсиддинов доклад қилди.

Қува район партия комитетининг биринчи секретари М. Шербўтаев, Ленинград районидаги Энгельс номли колхоз раиси М. Деҳқонов, Киров районидаги «Москва» колхозининг бригада бошлиғи О. Раҳмонова, Тошлоқ районидаги «Оқ олтин» колхозининг раиси А. Эгамбердиев, Бувайда колхозлараро бўрдоқичилик базасининг директори Д. Бегматов, Бағдод районидаги «Пахтакор» колхози маккажўхорикорлик бригадасининг бошлиғи Ш. Аҳмедов, Ўзбекистон районидаги Муқимий номли колхоз раиси У. Иброҳимов, Фарғона районидаги Ленин номли совхознинг звено бошлиғи К. Абдураҳмонов докладни муҳокама қилишда иштирок этдилар. Сўзга чиққан нотиқлар колхоз ва совхозлар дала ва фермалари меҳнатчиларининг КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Краснодар ўлкаси қишлоқ хўжалиги ходимларига, Киев чорвадорларига ва Ростов области меҳнаткашларига йўллаган табрикномаларида баён этилган маслаҳатлари ва тавсияларини муваффақиятли амалга ошириш учун олиб бораётган курашига алоҳида эътибор бердилар. Улар фарғоналиклар Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигини меҳнатда янги зафарлар билан нишонлаймиз, деб партия ва Ватанга берган ваъдаларига шараф билан вафо қилиш учун интилаётганликлари тўғрисида гапириб бердилар. Нотиқлар КПСС Марказий Комитетининг 1977 йил май Пленуми қарорлари туфайли далаларда ва фермаларда социалистик мусобақа кенг авж олдириб юборилганлиги тўғрисида, қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг об-ҳаво инжиқликлари оқибатида келиб чиққан барча қийинчиликларни енгишга астойдил бел боғлаганликлари тўғрисида гапириб, ҳали ишга солинмаган резервларни кўрсатиб ўтдиларки, бу резервларнинг ишга туширилиши ғўзани ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларини парвариш қилишдаги кечикишни тезроқ тугатиш имкониятини беради. Кенгашда қишлоқ меҳнатчилари орасида оммавий-сиёсий ишларнинг савиясини янада ошириш зарурлиги, пахта ҳосилининг, маккажўхори ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларининг тақдири учун, чорвачиликнинг маҳсулдорлигини ошириш учун, юбилей йили социалистик мажбуриятларининг сўзсиз бажарилиши учун ҳар бир раҳбарнинг, ҳар бир колхозчи ва совхоз ишчисининг масъулиятини ошириш зарурлиги алоҳида таъкидлаб ўтилди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов кенгашда нутқ сўзлади.

Кенгаш иштирокчилари қишлоқларнинг барча меҳнатчиларини Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига социалистик мусобақани янада кенг авж олдиришга, Ватанга 585 минг тонна «оқ олтин», кўпдан-кўп бошқа деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулоти етказиб берамиз, деб олинган социалистик мажбуриятни муваффақиятли бажарилишини таъминлашга чақирдилар.

Кенгаш ишида Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев, Андижон область партия комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев иштирок этдилар.

Л. И. БРЕЖНЕВ МУҲАММАД АЛИ САМАНТАРНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев Москвага келган Сомали Революцион социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Сомали Демократик Республикасининг биринчи вице-президенти Муҳаммад Али Самантарни 1 июнь куни қабул қилди. Л. И. Брежнев билан М. А. Самантар ўртасида дўстона суҳбат бўлиб ўтди.

Суҳбатда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико ва КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети секретари Б. Н. Пономарев қатнашдилар.

Л. И. Брежнев билан М. А. Самантар ҳар иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларга доир масалаларни, шунингдек ҳар икки томонни қизиқтирувчи баъзи халқаро проблемаларни кўриб чиқдилар. СССР билан СДРнинг турли соҳаларда ўзаро ҳамкорликни ривожлантиришга қаратилган принципиал сиёсий йўли таъкидланди, ҳар икки томоннинг Совет Иттифоқи билан Сомали ўртасида, КПСС билан Сомали Революцион социалистик партияси ўртасида дўстона муносабатларни ва ҳар томонлама ҳамкорликни бундан кейин ҳам кенгайтириш ва чуқурлаштиришга аҳд қилганликлари қайд этиб ўтилди.

Муҳим халқаро масалалар юзасидан фикрлашув пайтида жанубий Африка районидаги аҳволга доир проблемаларга алоҳида эътибор берилди. Империалистик ва реакцион кучларнинг бу ерда яна янгидан халқаро кескинлик манбаини вужудга келтиришга уринаётганликларидан томонларнинг ташвишланаётганликлари изҳор қилинди.

Л. И. Брежнев билан М. А. Самантар бўлиб ўтган суҳбат Совет Иттифоқи билан Сомали Демократик Республикаси ўртасида ҳамжиҳатликни мустаҳкамлашга ва дўстона муносабатларни янада ривожлантиришга кўмаклашади, деб ишонч билдирдилар.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ДАҒАЛ ХАШАК ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ҲАҚИДА ШУ ЙИЛ 2 ИЮНГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Топшириққа нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — бир кунлик ўсиш, иккинчи устун — мавсум бошидан буён.

Калинин	0,6	55,6
Бўка	—	53,5
Оққўрғон	—	52,1
Қуйи Чирчиқ	0,5	51,9
Оҳангарон	1,0	47,1
Тошкент	0,3	46,7
Пискент	—	45,9
Ўрта Чирчиқ	0,9	40,2
Оржоникидзе	—	39,0
Бекобод	0,7	37,5
Чиноз	0,3	37,2
Янгийўл	—	36,5
Юқори Чирчиқ	0,5	27,3
Бўстонлиқ	—	21,7
Область бўйича:	0,5	42,6

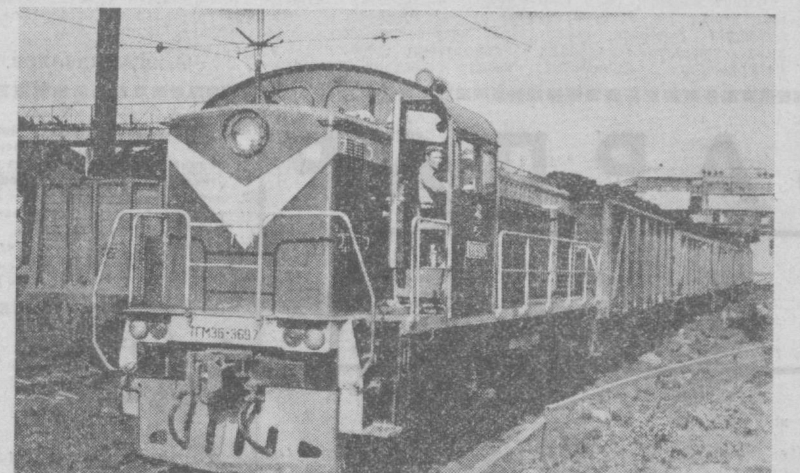

«Ангрен» разрезининг зарбдор вахтада туриб коллективи Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига ишлаб, бу йил планга қўшимча 100 минг тонна кўмир қазиб чиқаришга аҳд қилдилар. Разрезнинг йиллик қуввати эса 4700 минг тоннага етади. Суратда: кўмир истеъмолчиларга жўнатилмоқда.
Г. Пун ва **И. Покотилов** фотоси. (ЎзТАГ).

ПИЛЛАЧИЛАРНИНГ МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

АНДИЖОН

Андижон областининг пиллачилари Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, пилла тайёрлаш давлат плани ва социалистик мажбуриятларни 31 май куни муддатидан илгари бажардилар.

Давлатга 3600 тоннадан кўпроқ юқори сифатли хом ашё топширилди. Ҳар қути қурт уруғидан 75 килограмм пилла олинди, пилланинг 89 проценти биринчи сортларга топширилди.

Пилла териш ва топшириш давом этмоқда.

Область пиллачилари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, давлатга қўшимча равишда 600 тонна пилла топширишга ва ялпи пилла ҳосилини 4200 тоннага етказишга аҳд қилдилар.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР

Қорақалпоғистон АССР пиллачилари КПСС XXV съездининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб, Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун ўтказилаётган социалистик мусобақани кенг авж олдириб, давлатга пилла сотиш планини муддатидан аввал, 31 май куни бажардилар.

Давлатга 750 тоннадан кўпроқ ана шу қимматли хом ашё сотилди. Ҳар қути қурт уруғининг ҳосилдорлиги 58 килограммни ташкил этди.

Давлатга пилла топшириш давом этмоқда.

ЖИЗЗАХ

Жиззах областининг пиллачилари КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартияси XIX съезди тарихий қарорларини амалга ошира бориб, Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириб, пилла тайёрлаш планини муддатидан илгари, 1977 йил 31 май куни ошириб бажардилар.

Давлатга бу қимматли хом ашёдан 281 тоннадан кўпроқ сотилди, ҳар қути қурт уруғидан 55,1 килограмм пилла олинди.

Область пиллачилари ўз имкониятларини аниқлаб, давлатга қўшимча равишда 60 тонна пилла сотишга аҳд қилдилар.

ОНА-ЗАМИН САҲОВАТИ

КАТТА йўл бўйидаги бедапояларни ҳайдаётган тракторларни олдинига кўриб ҳайрон бўлдик. Пайкалнинг бедаси тақир қилиб ўриб олинибди-ю, орқасидан трактор солинибди.

Раис кулди. Кейин синовдан ўтган тажрибасини гапириб берди.

— Ерни эски бедапоялар билан узоқ вақт банд қилиб турмаймиз, — деди у. — Учинчи йилда икки ўримни ўтказамизу, сўнг бир кечада ерни ҳайдаб, эртасига силос боп маккажўхори уруғи қадаймиз. Ҳозир бузилаётган 55 гектарлик бедапояга ҳам уч йил бўлди. Икки ўримда 135 центнердан озуқа йиғиштириб олдик. Янгидан экилаётган маккажўхоридан эса кузга бориб 500 центнердан силосбоп кўкпоя оламиз. Бу усулда тупроқ составидаги моддалар тўла алмашинади, ер капитал планировкадан чиқиб бегона ўтлардан халос бўлади. Эрта баҳорда эса ҳеч иккиланмай бўрсиллаб турган ерга бемалол чигит ташлайверамиз. Бедадан пахтага ўтгунча бўлган давр ичида ерда яна бир тур экин ҳосилини олишга муваффақ бўламиз.

Ҳозир колхозда 130 гектар эски бедапоялар бор. Шундан ўн гектари уруғликка ажратилган. Дастлабки ўримда бедапоялардан қуруқ хашак ҳисобида 66 центнердан озуқа йиғиштириб олинди. Иккинчи ўрим яна ҳам баракали бўлди. Унга 50 гектарлик янги бедапоялардан йиғиб олинган озуқа ҳам қўшилди.

Раис йўлнинг сўл томонида бўй талашиб турган маккажўхориларга юзланди.

— Донга экилган маккажўхоризорлар 35 гектар майдонни эгаллаган, — изоҳ берди кейин, — гектаридан камида юз центнердан дон оламиз. Шу пайкалнинг ўзига лавлагини ҳам аралаштириб экканмиз. Ундан 300 центнерга етказиб витаминли озуқа йиғиштириб оламиз. Биз учун ер жуда ҳам азиз. Унинг ҳар бир қаричи ҳисобда. Иложи борича гектарлар самарадорлигини оширишга ҳаракат қилаяпмиз.

Юнус ака Тўлагановнинг асл касби педагоглик бўлса ҳам, деҳқончиликни дипломли мутахассисдан яхши билади. У эсини таниганидан бери далада. Педагоглик қилиб юрган кезларида ҳам даладан бери келмасди. Қишлоқда яшагандан кейин ер илмини билиш керак-да, дерди у. Ҳамқишлоқлари раисликка сайлаганларидан кейин деҳқончиликка яна ҳам меҳри товланди. Пахтачилик, чорвачиликни ривожлантиришга бутун вужуди билан киришди.

Мана, ҳозир «Октябрь 40 йиллиги» колхози районнинг олди хўжаликларидан ҳисобланади. Колхоз давлатга гўшт сотиш бўйича юбилей йили планини аллақачон 150 процент қилиб бажариб қўйган. Ҳадемай сут сотиш топшириғи ҳам адо этилади.

— Чорвачиликдан кўнглимиз тўқ, — деб қўйди гап орасида Юнус ака. — Ҳар йилгидек бу йил ҳам озуқани мўл жамғараяпмиз. Озуқа мўл бўлса қозон ҳам мой, чўмич ҳам. Энди икки кўзимиз пахтада. Баҳорнинг қуруқ келишига қарамай ишловнинг зўри билан гектарларни кўчатларга бутлаб олдик. Ҳозир ҳар гектар ерда 140 минг тупдан ниҳол бор. Уларнинг олди ёппасига шонага кирди.

Колхоз пахтазорлари минг гектарга чўзилиб кетган. Ўтган йили бу пайкаллардан 47,6 центнердан «оқ олтин» ҳосили йиғиб олинган эди. Колхозчиларнинг бу йил кўзлаган марраси яна ҳам баланд. Улар камида 50 центнердан ҳосил олишга бел боғлашган. Санджаббор Сулаймонов ва Эргаш Бозорбоев ўртоқлар раҳбарлик қилаётган бригада азаматлари эса Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига гектаридан 60 центнердан пахта берамиз, деб сўз олишган. Ҳозир ҳамма ғўза бошида парвона.

Сувдан рационал фойдаланиш мақсадида сувчиларнинг иши икки сменада ташкил қилинган. Улар навбатма-навбат пайкалларни айланиб, эгатлар бўйлаб об-ҳаётнинг бир маромда тарқалишини назорат қилмоқдалар. Тунги сменада ишловчиларга тошчироқлар берилган. Чироқлар тунда кўзга яна ҳам гўзал кўринади. Гўё кўкдаги юлдузлар пайкаллар узра сочилиб кетгандек. Оби-тобига етказиб ишлов берилаётган, суғорилаётган пайкалларга сифат белгиси тақдим қилинаяпти. Сифат учун бошланган мусобақага ҳар ўн кунда якун ясаб борилади. Илғор бригадаларга 150 сўм миқдорида пул мукофоти ҳам берилаяпти.

Қуёш ўз нурини аямаса бас. Вақтида озиқланиб, вақтида оби-ҳаётдан баҳраманд бўлаётган бақувват ниҳоллар қуёш тафти, деҳқон меҳри билан соат сайин кўкка бўй чўзаверади. Шохларда ҳозир пайдо бўлаётган шоналар маржони кузда уйиладиган тоғ-тоғ «оқ олтин» хирмонининг даракчиларидир.

Ж. НОСИРОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.
Бўка райони.

Суратларда: Бекободдаги «Узбекметаллургстрой» трестининг 1-қурилиш бошқармаси участка бошлиғи Леонар Шагнев иш устида. У бошчилик қилаётган коллектив В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводи электр пўлат эритиш корхонасини бунёд этишда актив қатнашаяпти.

Пойтахтдаги «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси 2-филиалида Надежда Пшенова ва Карима Фузаилова зарбдор ишчилар сифатида танилишган. Улар кунлик топшириқларини мунтазам ошириб бажаришмоқда.

Е. Ботиров ва М. Нуриддинов фотолари.

ХАРИДОР ТАЛАБИ — ИШ МЕЗОНИ

1-пойафзал фабрикасида ишлаб чиқарилаётган қўнжли ва қўнжсиз ботинкалар, сандалетлар ва сандалларнинг сифати ёмонлиги ҳақида илгари харидорлар жуда кўп шикоят қилишарди. Бундай шикоятларни ҳозир ҳам эшитиш мумкин. Лекин, илгариги даражада эмас. Коллектив маҳсулот сифатини яхшилаш учун курашни кенгайтирган сари фабрика буюмларининг харидоргирлиги ортмоқда.

Ўтган йили социалистик мусобақада эришган юксак кўрсаткичлари учун фабрика коллективи Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Министрлар Совети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон касаба союзлари Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини қўлга киритди. Пойафзалчилар беш йилликнинг биринчи йилида 6 миллион 200 мингдан ортиқ, шу жумладан, Сифат белгиси билан 119 минг жуфт, «Н» (Янгилик) индекси билан эса 88 минг жуфт пойафзал ишлаб чиқаришди. Учта буюм давлат Сифат белгисига сазовор бўлди. Бундан ташқари, меҳнат унумдорлигини ошириш, техникадан самарали фойдаланиш, хом ашё материалларини тежаш соҳасида ҳам анча салмоқли натижалар қўлга киритилди.

Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги байрам қилинадиган йилда маҳсулот сифатини яхшилаш бўйича янада катта марралар кўзланяпти. Бу йил 485 минг жуфт ёки ўтган йилдагидан тўрт баравар кўп маҳсулот давлат Сифат белгиси билан, 320 минг жуфт пойафзал эса «Н» индекси билан ишлаб чиқарилади. Ҳозир фабрикада беш хил моделдаги пойафзал давлат Сифат белгисига эга. Йил охиригача уларнинг сони 20 тага етиши керак.

Маҳсулот сифатининг яхшиланишида меҳнатни илмий ташкил этиш, технологияни такомиллаштириш, ишчилар, инженер-техник ходимлар малакасини ошириш бўйича кўрилаётган тадбирлар муҳим аҳамиятга эга бўлаяпти. Бу ўринда, айниқса, техника тараққиёти бўйича қилинган ишларни қайд этиш жоиз.

Ўтган беш йиллик охирида корхона янги, замонавий корпусга кўчиб ўтиб, меҳнатни илмий ташкил этиш учун қулай имкониятларга эга бўлди. Шундан кейин цехларни реконструкциялаш ва техник жиҳатдан қайта ускуналаш бўйича кўп ишлар қилинди. Бугунги кунда цехларда 800 тадан ортиқ энг янги технологик ускуналар, шу жумладан, «ПВГ-8-0», «ПВГ-18-0» пресслари ишлаб турибди, ярим автоматлар жорий этилди. Кўпгина участкаларда поток линиялар, транспортёрлар, элеваторлар, юк лифтлари ўрнатилган.

Янги корпус ишга туширилиши билан меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилашга ёрдам берадиган ўнлаб янги технологик жараёнлар ўзлаштирилди. Жумладан, синтетик материаллардан эркакларнинг қўнжсиз ботинкаларини ишлаб чиқариш, тагчарми қалин резинадан бўлган пойафзаллар ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

Фақат кейинги бир йилнинг ўзида эса, 1, 6, 8, 9-цехларда болалар сандалини тикадиган, газлама материаллар бичадиган, пойафзал тикадиган машиналар, заготавкани намлаб юмшатадиган термостатлар ўрнатилди. Бундан ташқари, ботинкаларнинг тагчарми четига жило бериш механизациялаштирилди.

Ҳозир корхонада Львовдаги «Прогресс» пойафзал ишлаб чиқариш бирлашмасининг тажрибаси асосида сифатни бошқаришнинг комплекс системаси жорий этилмоқда. Шу мақсадда корхонанинг 20 стандарти ишлаб чиқилди.

Юқори сифат учун курашда технологияни такомиллаштиришга катта аҳамият берилмоқда. Масалан, асосий цехлардан бўлган 9-цехни олайлик. Илгари бу ерда битта ботинка тайёр бўлгунга қадар 57 та иш жараёни бажариларди. Ҳозир 32 та иш жараёни бажарилаяпти. Бунга корхонада биринчи бўлиб қуйма стеоронит тагчармлардан фойдаланиш, пойафзал тайёрлашда елимлаш усулига ўтиш орқали эришилди. Янги усулда иш жараёни кескин қисқариши билан бирга, буюмлар сифати ҳам яхшиланди.

Лекин меҳнат шароити қай даражада қулай бўлмасин, оқибат натижада ишнинг муваффақияти одамларга боғлиқ бўлиб қолаверади. Шу боисдан ҳам корхона партия, касаба союз комитетлари коллективда оммавий-сиёсий ишларни кучайтириш мураббийчилик ҳаракатини кенгайтириш, цехлар, бригадалар, айрим ишчилар ўртасида ўзаро социлистик мусобақани авж олдириш йўли билан ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, буюмлар сифатини яхшилашга ҳаракат қилмоқдалар.

Фабрика ишчиларининг деярли ярми ёшлардан иборат. Уларнинг ҳар бири корхонага ишга келган кунларидан бошлаб тажрибали ишчига бириктиб қўйилади. Ёшлар илғорлар билан ёнма-ён ишлаб, қисқа вақтда кўп ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш сирларини ўрганишади. Машъал пойафзалчилардан С. Раҳимов, Н. Авилова, П. Рибченко кабилар бу ердаги меҳнат фаолиятлари давомида ўнлаб шогирдларни тарбиялаб, илғор ишчилар сафига қўшдилар.

Шу кунларда фабрикада Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига ўзаро социалистик мусобақа кенг қулоч ёймоқда. «Ўнлар ташаббуси» асосида ишлаётган 33 ишчи, «Ўн тўртлар ташаббуси» асосида меҳнат қилаётган 11 ишчи бу мусобақада пешқадамлик қилиб, меҳнатда бутун коллективга намуна бўлишаяпти.

Цехлараро социалистик мусобақада эса 9-цех коллективи байроқдорлик қилаяпти. Бу цехга ўтган йил якунлари бўйича ишлаб чиқаришни ривожлантиришда қўлга киритган ютуқлари учун «Юксак меҳнат самарадорлиги цехи» номи берилганди. Цех азаматлари юбилей йилида мана шу юксак номга муносиб меҳнат қилиб, тўрт ойлик топшириқни барча кўрсаткичлар бўйича муваффақият билан якунладилар. Бу ерда конвейердан тушириб олинаётган ҳар учта пойафзалнинг биттаси Сифат белгиси билан тайёрланмоқда.

Фабрика бўйича ҳам тўрт ойлик план ва мажбуриятлар барча кўрсаткичлар бўйича ортиғи билан бажарилди. Савдо тармоқларига йил бошидан бери 2 миллион жуфтдан ортиқ пойафзал етказиб берилди.

А. ЭГАМНАЗАРОВ.

МАЖБУРИЯТЛАР НИНГ БАЖАРИЛИШИНИ ТЕКШИРАМИЗ

ИЛМ-ФАН ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

РОБОТЛАРНИНГ ПЎЛАТ ҚЎЛИ

Кески остидан кўкиш қириндн айланиб чиқмоқда. Токарь станокни тўхтатиб, деталнн чиқариб олди, заготовкани ўрнатди ва яна «пуск» кнопкасини босди. Шу тахлитдаги ҳаракатлар бирдай такрорланаверади. Лекин бу ишларни бажариш учун албатта одам қўли керакмикин?

Ўзбекистон ССР фанлар академияси кибернетика институтининг ихтисослаштирилган лойиҳа-конструкторлик бюросида яратилган манипулятор — робот одам ўрнида ишлай олишини кўрсатди. Тошкент агрегат заводининг буюртмасига биноан олимлар робот схемаси ва программасини яратдилар.

...Цехда ҳеч бир нарса ўзгармагандек туюлади. Механизмлар ўшандай бир моромда гувуллаб турибди, ишлов берилаётган деталь салгина товуш чиқараяпти, қириндн буралиб-буралиб чиқмоқда. Деталь тайёр бўлгач, станок автоматик тарзда тўхтайди. Бўғин-бўғин пўлат «қўл» буюмни авайлаб чиқариб олиб, сўкчакка қўяди, янги заготовкани столдан олиб станок «панжасига» қўйиб қисади ва айни маҳалда электр моторни ишга солиб юборади.

Шундай қилиб, робот ишчини ижод талаб қилмайдиган «силлани қуритадиган» бир тахлитдаги ишлардан ҳоли қилади. Робот хато қилмайди, чалғимайди, дам олишга ҳам муҳтож эмас. Автомат «қўллаб» ишлатувчи токарлик станогининг иш унуми ошади. Шу билан бирга тайёрланган ҳамма деталлар ғоятда сифатли бўлиб чиқади.

Конструкторлик ечими жорий этиш учун буюртмачиларга топширилди. Яқин вақтлар ичида заводда бутун бир участкага шундай манипуляторлар қўйиш мўлжалланади.

(ЎзТАГ мухбири).

БЕКТЕМИР ЖАМОЛИ

МАҲАЛЛИЙ Советларга бўладиган сайловлар куни тобора яқинлашган сари ҳар бир киши ўзи яшаётган қишлоқ ёки шаҳри қиёфасига назар ташлайди. Ўтган давр мобайнида юз берган ўзгаришларни бир-бир кўздан кечиради. Депутатлар эса сайловчиларнинг наказларини қандай бажарганликлари юзасидан ҳисоб берадилар.

Бу борада Бектемир шаҳар Совети депутатларининг юзлари ёруғ. Чунки ўтган икки йил мобайнида уларнинг активликлари туфайли шаҳарда жуда катта ўзгаришлар юз берди. Аҳолининг турмуш фаровонлиги янада ўсди. Кўплаб турар жой бинолари қад кўтарди. Меҳнаткашларнинг фарзандлари учун мактаб ва боғчалар қурилиб фойдаланишга топширилди.

Сайловдан-сайловгача бўлган даврда шаҳар саноати беқиёс ўсди. 1975 йили маҳсулот реализация қилиш ҳажми 21,3 миллион сўмни ташкил этган бўлса, ўтган йили бу кўрсаткич 22 миллион сўмдан ошиб кетди. Бу йил эса саноат корхоналарида 28 миллион сўмга яқин маҳсулот ишлаб чиқариш кўзда тутилган.

Шаҳарда саноат корхоналарининг сони ва уларнинг ишлаб чиқариш қувватлари йилдан-йилга ортиб боряпти. Ҳозирги кунда жами 51 та саноат корхонаси ва қатор қурилиш ташкилотлари мавжуд. 4 та республика ва 1 та область қурилиш тресги ишлаб турибди. Ишлаб чиқариш коллективлари ўртасида ватанпарварлик ташаббуси издошларининг сафи тобора кенгайиб бормоқда. Беш йиллик план-топшириқларини 3—3,5 йилда бажариш мажбуриятини олган новатор ишчилар кўпчиликни ташкил қилади.

Ана шу ютуқларда меҳнаткашлар депутатлари шаҳар Советининг роли каттадир. Шаҳар Совети депутатлар фаолиятини кучайтириш борасида қатор ибратли ишларни амалга оширяпти.

Шаҳар Совети — 480 активга эга. Коммунист, комсомол ва жамоатчи пенсионерлардан иборат активлар ишлаб чиқаришни ривожлантириш, ободончилик билан боғлиқ бўлган муҳим масалаларни ҳал этишда катта фаолият кўрсатишяпти. Аҳоли турмуш фаровонлигини янада яхшилаш, меҳнаткашлардан тушаётган ариза ва шикоятларни ўз вақтида ҳал этишда шаҳар Советининг 50 депутати катта ташкилотчилик ишларини олиб боришмоқда. Улар сайловчилардан тушган наказларни амалга оширишда ўз ғайрат-шижоатларини аяшмайди.

САЙЛОВДАН — САЙЛОВГАЧА

Депутатлар: Р. Байрамов, Л. Рогожиналардан Бектемир — Тошкент маршрути бўйича автобус қатновини йўлга қўйиш сўралган эди. Депутатларнинг актив фаолияти билан аҳолининг бу талаби қондирилди. Л. Ҳидоятова, Г. Маградзе каби депутатларнинг аралашуви туфайли Високовольтная кўчаси ободонлаштирилди.

Депутатлардан И. Файзиев, О. Жуковалар ҳам сайловчилар топшириғини сидқидилдан адо этишди. Уларнинг жонбозлиги туфайли Охунбобоев ва Набережная кўчаларида истиқомат қилувчи аҳоли оқарсув билан таъминланди.

Шаҳарда депутатларнинг ташаббуси билан 300 ўринли кинотеатр, алоқа уйи, ўрта мактаб бинолари қурилди, Ўзбекистон, Экскаваторная, Железняк, Первомайская кўчаларига асфальт ётқизилди.

Аҳолининг кундан-кун ўсиб бораётган талабини қондириш борасида шаҳар Совети қошидаги 9 доимий комиссиянинг ҳам роли каттадир. Доимий комиссия йиғилишларида аҳоли турмуш маданиятини яхшилаш, соғлиқни сақлаш ва таълим-тарбия билан боғлиқ бўлган масалалар тез-тез муҳокама этилиб, тегишли чоралар кўрилади. Бу борада Қ. Ботиров бошчилигидаги соғлиқни сақлаш, Ш. Раҳимов бошчилигидаги социалистик қонунчилик ва жамоат тартибини сақлаш ҳамда Н. Алеева раҳбар бўлган халқ маорифи доимий комиссиялари аъзоларининг ишлари ибратлидир.

Шаҳар ободончилигини янада яхшилаш борасида депутатлар активлигини оширишда шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари Ким Ҳакимович Габдиев ташкилотчилиги билан муносиб ҳисса қўшмоқда. Уни кўпинча у ёки бу завод, қурилиш ташкилотида план — топшириқларнинг бажарилиши билан танишаётган, ишчиларнинг шикоят, илтимосларини тинглаётган ҳолда кўриш мумкин. 1970 йили бектемирликлар Ким Ҳакимовичга катта ишонч билдиришиб, посёлка Совети (у вақтда посёлка Совети эди) раиси ўринбосарлигига сайлашди. Ўшандан буён Габдиев халқ хизматида.

М. ОТАҚУЛОВ,
Н. НЕЪМАТИЛЛАЕВ.

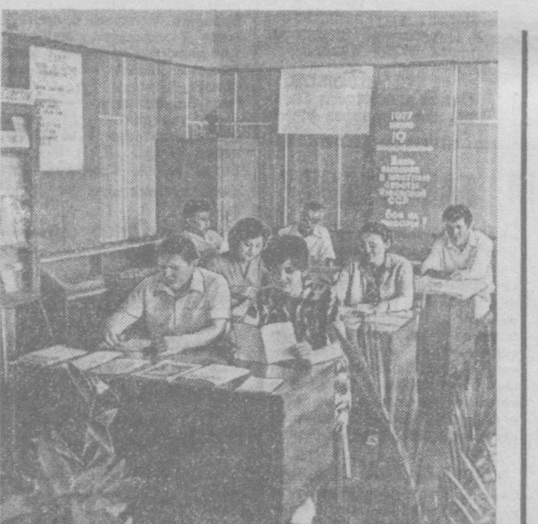

Шаҳарнинг Фрунзе районидаги 8-сайлов участкасида лекция ва суҳбатлар тез-тез ўтказиб турилипти. Сайловчиларни қизиқтирган турли масалалар бўйича савол-жавоб кечалари уюштирилмоқда.

Суратда: агитпункт залида.

Р. Шамсуддинов фотоси. (ЎзТАГ).

ЗЛОБИНЧИЛАР САФИ КЎПАЯДИ

Бўка районидаги посёлкалар ва қишлоқларда уй-жойлар, маданий-маиший бинолар қурилиши тобора кенгайиб бормоқда. Бу ишга айниқса райондаги 4-механизациялашган кўчма колонна бунёдкорлари ўзларининг баракали ҳиссаларини қўшмоқдалар. Давлат планларини доим зиёдаси билан бажараётган колоннанинг азамат қурувчилари «Облсельстрой» трестининг кўчма Қизил Байроғини бир неча йилдан бери қўлдан бермай келяпти.

— Айрим бригадаларимизнинг машҳур қурувчи Злобин методи асосида ишлаётганлиги ишлаб чиқариш кўрсаткичларининг юқори бўлишини таъминламоқда,— дейди кўчма колонна партия ташкилотининг секретари Т. Эбер.— Э. Ортиқов ва З. Сафаровлар бошчилигидаги злобинчилар объектларни қисқа муддат ичида сифатли қилиб қуриб бермоқдалар. Бу илғорлар қимматбаҳо қурилиш материалларини тежаш, объектларни фақат «яхши» ва «аъло» баҳоларга топширишга эришмоқдалар. Айни вақтда смена топшириқларини 180—200 процент адо этиб, меҳнатда ҳамкасбларга ўрнак бўлишяпти.

Кўчма колонна бунёдкорлари райондаги қурилиш ташкилотлариаро ўтказилаётган мусобақада ҳам пешқадамлик қилмоқдалар. Яқин кунларда Злобин методи асосида ишлайдиган бригадалар сони бештага етказилади. Бу эса, шубҳасиз, колоннанинг пешқадамлик мавқеини янада мустаҳкамлайди.

М. ТОЙРОВ.

ЧЕВАРЛАР УСТОЗИ

Тўхта опа одатдагидек эрта уйғониб, ҳовлига чиқди. Турфа гуллар тонг шабадасида хуш бўй таратмоқда. Мусаффо ҳаводан тўйиб-тўйиб симириб, дили яйраб кетди. Ишга ҳали эрта. Ҳовлига шошилмай сув сепиб, супура бошлади. Шу топда ҳаёлига қизи келди. Хавотирланиб уй эшигига қараб қўйди. Назарида қизи ҳозир чиқиб келиб, бу нима қилганингиз, мен ўзим супурардим-ку, дея койиётгандек эди. Ишидан, оиласидан хурсанд Тўхта опа ўзича кўнгли кўтарилиб, мийиғида жилмайиб қўйди...

Тўхта опа фабрика дарвозасидан кириб бораркан, ёш ҳам, қари ҳам у билан гоҳ тўхтаб, гоҳ бош қимирлатиб сўрашиб ўтади. Бу ерда уни танимайдиган одам кам. Бири ҳамкасб, бири шогирд, бири дугона. Тўхта Қобилжонова 27 йилдан буён пойтахтдаги «Сувенир» фабрикасида меҳнат қилиб келяпти.

—Мен бу ерга ишга келганимда ёшгина қизча эдим, — дея ҳикоя қилади у. — Ўшанда фабрика кичкинагина тикувчилик артели эди. Чеварлар ҳам бармоқ билан санарли эди. Мана энди бу артель катта фабрикага айланди, улкан коллектив вужудга келди. Ҳозирги кунда ишлаб чиқараётган маҳсулотларимиз Ўрта Осиё республикаларига ва мамлакатимизнинг бошқа қатор шаҳарларига жўнатилмоқда.

Тўхта опа рўмолга гул босиш цехига кириб келиши билан бригада аъзолари уни ўраб олишди. Устоз улар билан қисқа ва лўнда суҳбатлашди. Бугунги қилинажак ишларни тақсимлаб, бригаданинг ҳар бир аъзосига аниқ кўрсатмалар берди. Опанинг самимий муомаласи ва ишбилармонлигидан мамнун бўлган ёш чеварлар яхши кайфият билан ишни бошлаб юборишди.

Тўхта опа Қобилжонова чин маънода мураббий. У ўз сафига 16 кишини бирлаштирган комсомол-ёшлар бригадасига бошчилик қилади. Бригадалараро ташкил этилган социалистик мусобақада улар бир неча бор ғолибликни қўлга киритишди. Айни кунларда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллик юбилейига бағишлаб ўтказилаётган зарбдор ҳафталикларда мунтазам юқори кўрсаткичларга эришишмоқда.

Тўхта опа шу коллективда ўсиб-улғайди, бахтини ҳалол меҳнат билан топди. 1960 йил унинг ҳаётида унутилмас из қолдирди. Тўхта Қобилжонова КПСС аъзолигига қабул қилинди. Ўша йили бригада бошлиғи вазифасига тайинланди. Ана шундан буён кичкинагина коллективга бошчилик қилиб, катта ишларни амалга оширмоқда. Шунинг учун ҳам Тўхта Қобилжонованинг сурати Октябрь район Ҳурмат тахтасидан ўрин олган.

Фабрикада Д. Шоносирова, М. Файзиева, М. Содиқова, М. Жалилова каби ёш чеварлар Тўхта опани мураббий дея ҳурмат қилишади. Унинг дастлабки шогирдлари эса ҳозирга келиб устозлар қаторидан ўрин олишган.

«Сувенир» фабрикаси коллективи Самарқанддаги «Аёл меҳнати» фабрикаси коллективи билан мусобақадош. Бу мусобақа яхши самаралар беряпти. Тошкентлик чеварларнинг ғолиб чиқишларида Тўхта Қобилжонова ва унинг бригадаси ишчиларининг ҳиссаси катта бўлмоқда.

Фабрика коллективи Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига зиммага оширилган мажбурият қабул қилди. Жумладан, икки йиллиқ план 7 ноябрда адо этилади ва планга қўшимча 40 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади. Шубҳасиз, бундай юксак мажбуриятнинг бажарилишида ҳам II даражали Меҳнат Шуҳрати ордени кавалери, Ўзбекистон Компартиясининг XVIII ва XIX съездлари делегати Тўхта Қобилжонованинг ҳиссаси катта бўлади.

Н. ФАЙЗИЕВА,
ишчи-мухбирлар университетининг тинглов чиси.

КИТОБ — ОММАГА

ЖАМИЯТИМИЗ ижтимоий-сиёсий ва маданий ҳаётида китоб катта куч. Инсоннинг ақл-заковати мужассамлашган бу хазинага бўлган қизиқиш ва эҳтиёж тобора ортиб бормоқда. Китоб савдоси тармоқлари кенгайяпти. Аҳолига адабиётлар етказиб бериш иши анча яхшиланяпти.

Область китоб савдоси бошқармаси ходимлари бу борада қатор ютуқларни қўлга киритдилар. Бошқарма бошлиғи ўртоқ О. ОРТИҚОВ қуйида ана шулар ҳақида ҳикоя қилади:

— АҲОЛИГА китоб етказиб бериш идеология ишининг муҳим соҳаси,— дейди ўртоқ О. Ортиқов.— Шунинг учун ҳам партия ва ҳукуматимиз бу масалага алоҳида аҳамият бериб келмоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг «Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш ва фан-техникани тараққий эттиришда кутубхоналарнинг ролини ошириш тўғрисидаги» қарорида алоҳида таъкидлаб ўтилганидек, жамият тараққиёти йўлида китоб бойликларидан тўлароқ фойдаланиш ғоят муҳимдир.

Республикамизда бўлгани каби областимиз шаҳар ва қишлоқларида ҳам китоб тарқатиш кўлами кенгайди.

— **Бошқарманинг бу борада белгилаган тадбирлари ҳақида батафсилроқ гапириб берсангиз?**

— Кейинги йиллар давомида областимиздаги китоб савдоси тармоқларида товар обороти ортиб, планга қўшимча равишда бир неча минг сўмлик фойда олинди. 1976 йилда китоб маҳсулотларини реализация қилиш 1975 йилга нисбатан 12 процент ортди. СССР халқлари адабиётлари билан савдо қилувчи ихтисослаштирилган магазинлар ишга тушди. Почта орқали китоб юбориш кенг йўлга қўйилди.

Ўнинчи беш йиллик бўйича ишлаб чиқилган комплекс планда савдо тармоқларини ривожлантириш ва такомиллаштиришга алоҳида аҳамият берилади.

Жойларда 12 та китоб магазини очилади. Шу билан бирга халқ китоб магазинлари ва киоскалари сони ортади. Китоб савдоси тармоқларидан камида 30 процентини ўз-ўзига хизмат кўрсатишга ўтказамиз. Мавжуд олтита ихтисослаштирилган савдо ўчоғида справка-библиография хизмати йўлга қўйилади.

Ўтган йилнинг ўзида Янгийўл ва Бекободда янги магазинлар ишга тушди. Ихтисослаштирилган ва ўз-ўзига хизмат кўрсатадиган магазинлардан бир нечтаси очилди.

— **Ўтган йили республикамиз пойтахти Тошкентда шаҳар китоб савдоси бошқармаси ташкил топганидан газетхонлар яхши хабардор. Унинг фаолияти асосан нималардан иборат бўлади?**

— Пойтахтимизда китоб савдосини янада яхшилаш ва кенгайтириш мақсадида тузилган мазкур бошқарма республикамиз китоб савдоси бирлашмасидаги энг йирик тармоқлардан бири бўлиб қолди. Унинг товарообороти йилига олти миллион сўмни ташкил этади. Бу, Ўзбекистонда китоб реализацияси умумий ҳажмининг учдан бир қисми деган сўз!

Шаҳар бошқармаси ихтиёрида ҳозир 30 га яқин китоб магазини ва ўнлаб киосклар бор. Ўнинчи беш йилликда ихтисослаштирилган савдо тармоқлари бирмунча кўпаяди. Булар асосан шаҳарнинг янги турар-жой массивлари ва микрорайонларида очилади.

— **Китоб ассортиментини яхшилаш билан боғлиқ қандай тадбирлар амалга оширилмоқда?**

— Биз ҳозир планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасида ишлаяпмиз. Чунончи, адабиётлар жойлардаги шароитга қараб турлича харид қилинади. Бир хил асарлар у шаҳардан кўра бу шаҳарда, ёҳуд у райондан кўра бу районда кўпроқ сотилиши мумкин. Биз жойлардаги аҳволни ўрганиб чиқиб, буюртма қабул қилиш оборотининг қатъий системасини жорий этдик. Ангрен шаҳридаги «Китоб уйида» тўпланган тажриба бу системанинг истиқболли эканини кўрсатди. Бу ерда турли адабиётлар бўлимлари бўйича алоҳида картотека тузилди.

Аҳолидан адабиётларга олдиндан буюртмалар қабул қилиш ҳам магазинлар китоб фондини бойитишда муҳим роль ўйнайди. Эндиликда областимиздаги барча тармоқларда бу усул кенг қўлланилмоқда. Айрим муассаса ва ташкилотларда ҳам буюртмалар қабул қилинмоқда. Биргина ўтган йилнинг ўзида шу йўл билан меҳнаткашларга юз минг нусха адабиёт етказиб берилди.

Адабиётлар витриналари ва янги китоблар бурчаклари ташкил этилмоқда. Ангрендаги бошқармамиз филиалида ҳам бу илғор усулдан самарали фойдаланилмоқда. Иттифоқ миқёсида ўтказилган «Витрина-76» конкурсида мазкур коллектив иши юқори баҳо олди ҳамда бу ерда намойиш қилинган «КПСС XXV съездини муносиб кутиб оламиз» деган витрина учун учинчи даражали диплом берилди.

Кўчма китоб савдосини ташкил этишнинг турли усул ва методлари мавжуд. Бевосита корхоналарда бундай тадбирни амалга ошириш фойдадан ҳоли бўлмайди. Бу борада Чирчиқ, Олмалиқ шаҳарларидаги савдо тармоқлари яхши тажриба орттирдилар.

Шу билан бирга ишимизда айрим камчиликларга ҳам йўл қўйилмоқда. Бир қатор китоб магазинларимизда савдонинг илғор усулларига старли эътибор берилмайди. Ҳамма жойда ҳам китобхонларнинг талаб ва истаклари ҳисобга олинаётир, деб бўлмайди. Товар обороти планини бажаришда оқсаб қолаётган коллективлар ҳам учраб туради.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг шонли 60 йиллиги нишонланадиган шу қутлуғ йилда областимиз китоб савдоси ходимлари ўз зиммаларига олган мажбуриятларини шараф билан бажариш учун бор имкониятларни ишга солмоқдалар.

ЯШИЛ НИҲОЛЛАР

Шу кунларда Ленин номли колхознинг уфқларга туташ бепоён далаларида ғўза ниҳолларига ишлов бериш тез ва сифатли олиб борилмоқда. Айниқса, ҳар гектар ердан 50 центнердан ҳосил кўтариш ниятида манглай тер тўкаётган Турсунбой Рўзиев ва Адолат Рўзиматовалар етакчилигидаги бригадалар далаларида иш қизғин. Ҳамро Мадиёров бошчилик қилаётган бригада аъзолари ҳам бу илғор коллективлардан ортда қолмасликка ҳаракат қилишяпти. Улар мавжуд 110 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан «оқ олтин» дурдонаси етиштиришга аҳд қилишган. Жўрабой Оллоназаров раҳбарлик қилаётган комсомол-ёшлар бригадаси аҳли эса 45 центнерлик хирмон учун курашмоқда.

— Ўтган хўжалик йилида, — дейди колхоз раиси Ҳайдарали Ҳамроқулов, — давлатга 6700 тонна пахта топшириб, планни 127 процентга етказган эдик. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги нишонланадиган йилда колхозимиз аъзоларининг шашти янада баланд. Ички резервлардан оқилона фойдаланиб меҳнат қилаётган деҳқонларимиз бу йил давлатга 8 минг тонна «оқ олтин» топширишга азму-қарор қилишган. Мавжуд 2 минг гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан планда белгиланган 31 ўрнига 40 центнердан ҳосил етиштириш йўлида барча бригадаларда социалистик мусобақани авж олдириб юбордик.

М. ТУРОБОВ,
Бекобод району.

ГЕКТАРИДАН 200 ЦЕНТНЕРДАН БЕДА

ПИСКЕНТ. (Ўз мухбиримиздан). Катта йўлдан ўтган кишининг кўзи беихтиёр кўм-кўк бедазорга тушади. Қалин ўсган бедазорга одамлар ҳавас билан тикилар экан, қўлинг дард кўрмасин Турсинхўжа деб қўйишади. Дарҳақиқат, 1-«Пискент» совхозининг Турсунхўжа Холхўжаев бошлиқ бригада аъзолари бедадан мўл ҳосил олишда юқори кўрсаткичларга эришмоқдалар. Айниқса сув камчил бўлган бу йилги шароитда кўпроқ ем-хашак етиштириш катта аҳамиятга эга.

Бригада аъзолари 47 гектар майдонда беда, 36 гектар ерда маккажўхори дони етиштирмоқдалар. Улар ҳар гектар ердан 200 центнердан беда, 100 центнердан маккажўхори дони етиштириш мажбуриятини олганлар. Аҳдига вафодор азаматлар беданинг биринчи ўримидан 456 тонна сенаж тайёрладилар. Бу эса гектаридан биринчи ўримдаёқ 81 центнердан беда йиғиштириб олинди деган сўз. Сенаж тайёрлашда механизатор Собир Исломов, Қўчқор Қоратоевлар яхши меҳнат қилдилар. Беда ўриб, майдалашда Йўлдош Омонов, Ғулом Отамуротовлар зўр ғайрат кўрсатишди.

Шу кунларда чорвадорлар озуқадан мўл ҳосил олиш учун агротехника тадбирларини изчиллик билан амалга ошириб, ўз зиммаларига олган мажбуриятни бажариш учун астойдил курашмоқдалар.

ДОНИМИЗ—НОНИМИЗ

КАЛИНИН районидаги Свердлов номли колхознинг Жўра Сотимов етакчилик қилаётган бригадаси далаларида бошоқли дон экинлари баравж ривожланмоқда. Бригада аъзолари юбилей йилида мавжуд 70 гектар майдондаги арпадан пландаги 25 центнер ўрнига 35 центнердан хирмон кўтариш учун курашяптилар. Суратда: (чапдан) бригада аъзоси Ғ. Азимов ва бригада бошлиғи Ж. Сотимов ҳосил чўғини кўздан кечиряптилар.

Б. Сафаров фотоси.

ҒЎЗАНИ ЯШНАТАЁТГАНЛАР

«Далаларнинг бугунги тароватн ўзгача. Атроф-тобора яшил либосга ўралмоқда. Кўкка бўй чўзаётган буғдой, макка ниҳолларига ҳаваси келгандай ғўзалар ҳам қаддини тиклаяпти. Эртага яна бўй қўшилади, шоналайди. Пахтакор ниҳол ривожини ҳар куни ўлчайди, чамалайди. Деҳқоннинг асли шундай қилади».

Индуз ана шундай ўй билан дарахт соясида кетмонига суяниб турганида Ҳаким ака келиб қолди. Устозу-шогирд қуюқ кўришишди. Ҳаким ака кети уфққа туташиб кетган пайкалга разм соларкан, Индузга мамнун боқди. Унинг кулгуси — шогирдидан миннатдор эканлигининг аломати.

Ҳаким Абдуллаев шогирдидан биринчи марта мамнун бўлаётгани йўқ. Улар қўл беришиб, устоз-шогирд бўлишганига 15 йилдан ошди. Индуз ўшандан бери далада. Кундузлари елкасида кетмон, баъзан кечалари қўлида фонус ғўза ниҳолларини об-ҳаётга қондириб суғоради.

Ўтган йили у меҳнат қилаётган «Оққўрғон» совхози қишлоқ хўжалигида, айниқса, пахтачиликда эришган катта ютуқлари ҳамда Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиққанлиги учун КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини олди. Бу муваффақиятда коллективнинг ҳар бир ишчиси каби Индуз Мусиннинг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Чунки, у ва унинг ҳамкасблари ҳар туп ниҳолни об-ҳаётга қондириб суғоришгани ютуқлар мезони бўлди. Жавза-ю, саратонда чанқаб қолган ғўзанинг ҳосили тош босмайди, деб қуёш тиғига бардош бериб дала кезди, ширин уйқудан воз кечсада, кайфиятини бузмай, яхши ният билан ишлади.

Совхоз ишчилари ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилини яхши кайфият, эзгу ният билан бошлаб, ёруғ юз билан якунладилар. Хўжалик номи эл оғзига тушди, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, касаба союзлари республика Совети ҳам Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетининг қарори билан Ўзбекистон ССР Меҳнат шуҳрати китобига ёзилди. Совхоз эришган ҳар бир ютуқ ва муваффақиятда Индуз Мусин каби оддий қасб эгаларининг улуши салмоқлидир.

Касбнинг ҳаммаси улуғ, фақат уни ардоқлай билиш, севиш, эъзозлаш лозим. Индуз учун сувчилик — касбларнинг энг улуғи, энг мўътабари.

У ишлаётган Босим Абдуқодиров бошлиқ бригада ишчилари юбилей йилида 200 гектар майдонга эзгу умид билан барака уруғи қадашди. Ҳамма майдонларда кўчат тўла униб чиққан. Тўғри, чигит суви беришга тўғри келди. Чунки, баҳор инжиқ келди, ёғингарчилик кам бўлди. Табиат билан курашиб ундан доим ғолиб келаётган Индузлар бу сафар ҳам устунлик қилишди. Эндиликда яшил майдонларни кўриб кўз қувонади. Биз Индуз Мусин меҳнат қилаётган далага яқинлашар эканмиз, сувдан қонган ғўзаларга маҳлиё бўлиб боқардик.

— Бу Индузнинг даласи, — изоҳ берди ҳамроҳимиз — совхоз директори Жуман Элчибеков, — сувни фақат у шундай тараши мумкин. Топширилган ишни сиз ўйлагандан ҳам зиёда қилиб бажаради. Ниҳоятда меҳнаткаш, камтар йигит.

Директорнинг айтганича бор экан. Сувчи ўз ютуқларини хўжалик раҳбарлари кўрсатаётган ғамхўрлик билан, механизаторларнинг жонкуярлиги билан боғлашга уринади:

— Бирга ишлаётган дўстим Нурилла Шокирбоев билан иккимиз 60 гектар ернинг ҳаммасини сувдан тўла чиқардик. Чунки иш шароитимиз яхши. Ҳамма нарса муҳайё. Дам олиш хонамизда янги кроватлар, озода ўрин-тўшаклар, радио бор. Шийпонда чой доим қайнаб турибди. Хоҳлаган вақтимизда иссиқ овқат бўлади.

Ҳосил тақдири фақат сувчининг қўлида эмас. Бу йилги шароитда механизаторларга ҳам боғлиқ. Чунки сув танқис. Культивация вақтида, сифатли ўтказилиши керак. Қатор оралари чуқур ва яхши юмшатилса, ниҳоллар намдан тўла баҳраманд бўлади. Культивация кечиктирилса, биз сувчиларнинг ҳаракати кифоя қилмайди, кўзланган ҳосилни етиштиришнинг имкони бўлмайди. Шунинг учун ҳаммамиз бир тан бир жон бўлиб, ишлашимиз керак.

Дарҳақиқат, бригада сувчилари механизатор Зиёдулла Худойбердиев билан ҳамкорликда ишлашяпти. Зиёдулла ҳозир барча майдондаги ниҳолларга иккинчи марта ишлов бераётир.

Хўжалик пахтакорлари бу йил қарийб ўн уч минг тонна «оқ олтин» етиштириш мажбуриятини олганлар. Аксарият бригадалар коллективлари ҳосилдорликни гектар бошига 45 — 50 центнерга етказишга аҳд қилишган. Индуз Мусин ишлаётган бригада коллективининг ҳам ҳиммати баланд. Икки юз гектар ернинг ҳар гектаридан 45 центнердан ҳосил кўтаришмоқчи. Ана шу ҳосил учун сувчи ҳам жавобгардир. Буни Индуз Мусин ҳам, Нурилла Шокирбоев ҳам яхши билишади. Шунинг учун улар кеча-ю, кундуз далада, тунни кунга улашяпти...

Х. ТЎРАЕВ.

МЕҲНАТ ИЛҒОРЛАРИНИ ШАРАФЛАБ

БЎСТОНЛИҚ. Район марказидаги Ленин номли майдонда Ҳурмат тахтаси очилишига бағишлаб йиғилиш бўлиб ўтди. Мармардан ишланган Ҳурмат тахтасидан илғор кишиларнинг портретлари ўрин олган. Улар орасида бир йилда икки йиллик планни адо этган қурувчилар сардори, механизациялашган 4-кўчма колоннанинг бригадири А. Рекайкин, Чирчиқ ойна заводининг илғор ишчиси В. Кубасов, мўл ҳосил усталари: Жданов номли колхознинг бригада бошлиғи К. Пайзибеков, Калинин номли колхознинг бригада бошлиғи И. Умаров, меҳнат ветеранлари И. Ирисбоев, Ҳ. Йўлдошева ва бошқаларнинг портретлари ҳам бор. Шунингдек, ўзаро мусобақада ғолиб келган илғор хўжаликларнинг номлари ҳам Ҳурмат тахтасидан жой олган.

Ҳурмат тахтаси очилишида район партия комитетининг биринчи секретари М. Кунов қатнашди ва нутқ сўзлади.

О. ИСМАНОВ.

ЗАВОД ҚУРИЛМОҚДА

Бекобод темир-бетон буюмлари ва бинокорлик материаллари комбинатида йилига 50 минг куб метр маҳсулот чиқаришга мўлжалланган янги ишлаб чиқариш корпусини қуриш бошланди. «Средазгипроцелинстрой» институти мутахассислари лойиҳалаштирган корпус қарийб 1 гектар майдонни эгаллайди.

(ЎзТАГ).

ДАЛА ШИЙПОНИ—ДЕҲҚОННИНГ ИККИНЧИ УЙИ

Биз СССР Олий Советининг депутати Анатолий Кан бошлиқ 9-бригада дала шийпонига етиб келганимизда колхозчилар тушлик қилиб бўлишган эди. Чор-атроф чексиз ям-яшил дала. Эгатларда ғўза туплари текис «саф тортган». Енгил шабада ғўзанинг кичик баргларини сийпалаб ўтади. Гектарларда биронта бегона ўт кўринмайди. Ғўзалар дуркун ўсган. Бу эса катта хирмон дараги. Демак, олтин ерларимиз зарига зар қўшилади.

Бригада аъзолари эса ишни қойиллатиб, тушликдан кейин дам олишмоқда. Ахир, куннинг шундай иссиғида дала шийпонидан бошқа роҳатижон жой бормикан. Кимдир китоб ўқияпти, баъзилар шахмат тахтаси устига мук тушган.

Бу ерда самарали меҳнатдан сўнг дам олиш учун барча шароит муҳайё қилинган. Шийпонда телевизор, радио, телефон бор. Чойхўрлар газда биқиллаб қайнаб турган чойгумдан чой дамлаб, ҳузур қилиб суҳбатлашишяпти.

— Дала шийпони бизнинг иккинчи уйимиз, — дейди бригада аъзоси Р. Холова, — дам олиш пайтларида айниқса гавжум бўлади. Доимо иссиқ овқат тайёр. Бундан ташқари, сизга кийим керакми, ёки кийимингизни кимёвий тозалашга бермоқчимисиз, маданий-маиший ташкилот, савдо ходимлари келиб, ҳожатингизни чиқаришади. Уйимизда телевизор, радио, дазмол бузилиб қолса буюртмаларимизни ёзиб кетишади. Ана шундай ғамхўрлик бўлгандан кейин кучимизни аямай ғайрат билан меҳнат қиламиз-да.

Юқори Чирчиқ районидаги «Правда» колхозининг бу бригадаси коллективи ўтган йили 59 центнердан «оқ олтин» ҳосили кўтаришган экан. Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишга аҳд қилган илғорлар юбилей йилида ҳосилдорликни 60 центнердан ошириш учун курашмоқдалар. Юқори ҳосил учун курашда социалистик мусобақа формаларидан кенг фойдаланилаяпти. Дала шийпонида молния, деворий газеталар чиқариб турилади. Унда илғорлар тажрибаси кенг пропаганда қилинади.

Хўжаликнинг М. Мингбоев раҳбарлик қилаётган 14-бригадасига борганимизда ҳам дала шийпони деҳқоннинг иккинчи уйига айланганининг гувоҳи бўлдик. Бу ерда ҳам пахтакор учун нимаики керак бўлса, ҳаммаси муҳайё қилинган. Сотувчисиз магазинда туз, гугуртдан тортиб, кундалик ҳаётда керак бўладиган буюмлар, жиҳозлар бор. Аптечкада турли хил дори-дармонлар териб қўйилибди.

Бригада бошлиғи бизга дала шийпонида олиб борилаётган оммавий-сиёсий ишлар ҳақида гапириб берди. Лекция ва суҳбатлар плани ва уларнинг бажарилиши ҳақида алоҳида дафтарлар тутилган. Шунингдек медицина ходимлари ҳам тез-тез бўлиб, санитария-гигиена дафтарчасига бажарилган ишлар ва қилиниши лозим бўлган вазифаларни ёзиб боришар экан. Шу туфайли ҳам ҳаммаёқ озода, саранжом-саришта. Бу бригада аъзолари иккинчи парваришни тугаллашди. Ягана сифатли ўтказилди. Ишлов билан бирга дала картограммасига қараб минерал ўғит берилди. Бригада азаматлари 103 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 52 центнердан «оқ олтин», 90 гектар канопнинг ҳар гектаридан 220 центнердан каноп пояси олишга сўз беришган. Буларнинг ҳаммаси дала шийпонидаги алвонларда ўз аксини топган.

Республикада хизмат кўрсатган пахтакор Н. Фатҳуддинов бригадаси дала шийпонида бўлганимизда ҳам ана шундай намунали тартибнинг гувоҳи бўлдик. Шийпон пештоқига коллективнинг 52 центнерлик марра учун курашаётгани битилган. Кираверишда дала шийпонининг мудири ва агитаторнинг исм-фамилиялари ёзилган. Бу бригадага агитатор қилиб бригада бошлиғининг ўзи тайинланган экан. Нуриддин ака яқинлашиб келаётган маҳаллий Советларга сайлов ҳақида икки марта суҳбат ўтказибди. Шунингдек Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «1977 йилги вегетация даврида Ўзбекистон ССРнинг сув ресурсларидан фойдаланиш ва уларни тақсимлаш тўғрисида»ги қарори ҳақида бир неча бор суҳбатлар ўтказибди.

Чап томондаги тахтада шахсий мусобақадошларнинг исм-фамилиялари ва кундалик бажарган ишлари аниқ-равшан кўрсатилган. Масалан, Ж. Жуманов, Т. Режаметов, С. Шожамоловалар кечаги кунда энг юқори кўрсаткичга эришишипти. Уларнинг ҳар бирига бир кунда 7—8 сўмдан ҳақ ёзилипти. Кундалик иш нормаларини ёзиб бориш коллектив ўртасида меҳнат рақобатини янада оширяпти.

Дала шийпонининг шундоққина ёнида кичкина томорқа бор. Унда кўкатлар гуркираб ўсиб ётибди. Помидор, бодринг, сабзи ва бошқа экинлар экилган. Ахир иссиқ кунларда пахтакорлар дастурхонига янгигина тупидан, палакдан узилган сабзавот ва полиз маҳсулотларининг тотишнинг ўзига хос гашти бор.

Колхоз партия ташкилоти дала шийпонларини колхозчининг иккинчи уйига айлантириш йўлида кўпгина тадбирларни амалга оширяпти. Хўжаликда 22 та типовой дала шийпони бор. Уларда колхозчиларнинг унумли меҳнатдан сўнг намунали ҳордиқ чиқаришлари учун барча шароит яратилган. Партия ташкилоти шу йилнинг ўтган даври ичида дала шийпонлари ишини яхшилаш масаласини бир неча бор муҳокама этди. Коммунистларнинг ташаббуси билан дала шийпонларида оммавий-сиёсий, ташкилий-тарбиявий ишлар бир мунча яхшиланди. Агитаторлар, сиёсий ахборотчилар дала шийпонларида тез-тез бўлиб, лекция ва суҳбатлар ўтказишяпти. Хўжалик бадиий ҳаваскорлари концертлар қўйиб беришмоқда. Ҳамма дала шийпонларида телефон, радио, телевизор, газ плиталари бор. Колхозчиларга иссиқ овқат қилиб берилади.

— Дала шийпони ишини яхши ташкил этиш, — дейди колхоз партия ташкилотининг секретари А. Ўтамалиев, — дала ишларининг самарасига катта ижобий таъсир кўрсатяпти. Бу йил хўжалигимиз аҳли 1175 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 50 центнердан ҳосил кўтаришга аҳд қилган. Шунингдек, ҳар гектар ердан 210 центнердан каноп пояси, 100 центнердан «қаҳрабо дони» етказишга сўз берганмиз.

Ҳақиқатан, колхоз деҳқонлари Улуғ Октябрнинг 60 йиллик тўйини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш мақсадида кундан-кунга самарали меҳнат қилаяптилар. Ишлаб чиқаришда, жамоат ҳаётида ана шу кўтаринки руҳ сезилиб турипти.

Б. ПЎЛАТОВ.

Дунё овози — чет эл хабарлари

ЖАҲОН ГАЗЕТАЛАРИ САҲИФАЛАРИДА

Чет эл матбуоти Москвада Совет — Болгария музокаралари тугаганлиги тўғрисида хабар бермоқда. Бу музокаралар қардошларча дўстлик, самимият, тўла якдиллик вазиятида ўтганлиги қайд этилмоқда. Болгария газеталари СССР Олий Совети Президиуми БКП Марказий Комитетининг Биринчи секретари, БХР Давлат кенгашининг Раиси Тодор Живковга Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони бериб, унга Ленин ордени ва «Олтин юлдуз» медали топширганлигини кенг кўламда шарҳламоқда. «Бу мукофот — партиямиз ва давлатимизнинг биринчи раҳбарига нисбатан юксак ҳурмат-эҳтиромнинг ифодаси, БКПнинг коммунизм буюк ишига садоқатининг, социалистик ватанимизнинг халқаро кўламдаги обрў-эътиборининг юксак даражада эътироф этилишидир», — деб ёзади **«Работническо дело»** газетаси. — КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев таъкидлаганидек, совет кишилари ўртоқ Тодор Живковнинг икки мамлакат халқлари ўртасидаги анъанавий дўстликка ғоятда садоқатини, унинг Совет Иттифоқи билан Болгария ҳар томонлама ҳамкорлиги ва яқинлашувини ривожлантиришга қўшган катта ҳиссасини юксак даражада қадрлайдилар.

Венгриянинг **«Непсабадшаг»** газетаси Л. И. Брежневнинг 29 майда телевидение орқали сўзлаган нутқини шарҳлаб қуйидагиларни ёзади: «Бу нутқ «Совет Иттифоқининг масъулият ҳиссини, мамлакат ташқи сиёсатининг принципиал асосланганлиги, изчиллиги, тактик жиҳатдан пухталиги ва мукаммаллигини акс эттиради. Бизнинг позицияларимиз ва амалий ҳаракатларимиз қуролланиш пойгасини тўхтатиш учун, кескинликни юмшатишни мустаҳкамлаш учун биргалашиб олиб борилаётган курашда тамомила мос келганлиги учун ҳам бу нутқни зўр мамнуният билан ўқидик».

Польшанинг **«Трибуна люду»** газетаси марказий Европада қуролли кучлар ва қурол-яроғларни қисқартириш ҳусусида Венада тўрт йилдан бери олиб борилаётган музокараларни таҳлил қилиб, музокараларда социалистик мамлакатлар реализм ва яхши ният билан иш тутаётганликларини қайд этади.

Газеталар Парижда халқаро иқтисодий ҳамкорликка бағишлаб ўтказилаётган конференциянинг («Шимол — жануб») боришини ёритмоқда. Франциянинг **«Эко»** газетаси конференция амалда барбод бўлганлигини ёзади. Парижда чиқадиган **«Орор»** газетаси ҳам шундай фикрда.

(ТАСС, 1 июнь).

МОЗАМБИККА ҚАРШИ АГРЕССИЯ

МАПУТУ, 1 июнь. (ТАСС). Мозамбик халқ озодлик кучлари (ФПЛМ) ирқчи Родезиянинг Мозамбик Халқ Республикасига қуролли агрессия қилган қўшинларига қарши жангларни давом эттирмоқда. Смитнинг қуролланган шайкалари ғарб давлатларининг йўл қўйиб бериши ва мададидан фойдаланиб Африкадаги суверен давлат чегараларини бузди ва унинг территориясига бостириб кирди. Тете вилоятидаги аҳоли яшайдиган Шиоки пункти районида айниқса қаттиқ тўқнашувлар рўй берди. Босқинчилар тинч аҳолини ўлдирмоқда, уй-жойлар ва бошқа граждан объектларини бузмоқда. Ирқчиларнинг қирувчи-бомбардимончи самолётлари тинч аҳоли пунктларига напалм ва парчаланувчи бомбалар ташламоқда.

Ғазо вилоятида 29 майда бостириб кирган ирқчи қўшинлар республика чегараларидан нариёққа улоқтириб юборилди.

НЬЮ-ЙОРК, 1 июнь. (ТАСС). БМТ Бош секретари Курт Вальдхайм Солсбери ирқчи режимининг Мозамбикка қарши агрессиясини қатъиян қоралади. У бу ерда эълон қилинган баёнотда Родезиядаги қонунга хилоф режим қуролли кучлари Мозамбик территориал бутунлигини бузганлигидан ғоятда ташвиланганлигини билдирди. Бу қўпол иғвогарлик ана шу бутун регион учун хатарли оқибатлар келтириб чиқариши мумкин, деди К. Вальдхайм. Халқаро ҳамжамият БМТ устави шу таҳлитда очиқдан-очиқ назар — писанд этилмаслиги билан келишолмайди. Солсберидаги қонунга хилоф режим Мозамбик территориясидан ўз қўшинларини дарҳол ҳеч қандай шартсиз олиб чиқиб кетмоғи керак.

ИҒВОГАРЛИКЛАР ТЎХТАМАЁТИР

БАЙРУТ, 1 июнь. (ТАСС). Жанубий Ливандан олинаётган хабарлар Ливан жамоатчилигини ҳамон кескин ҳолатда сақлаб, мамлакатдаги аҳволни келгусида сиёсий жиҳатдан бартараф этиш истиқболлари ҳусусида ташвишлантирмоқда. Исроил территориясидан Ливанга доимо ҳужум қилиб туриш, жумладан, аҳоли пунктлари ва қишлоқларни тўпга тутиш бу гапларга асос бўла олади.

Ливаннинг ўзида консерватив доиралар фаластинликларга нисбатан душманлик кампаниясини бошлаб юбордилар, Ливан — Фаластин муносабатларини тартибга солувчи Қоҳира битимини бажармасликка очиқдан-очиқ даъват этиб, уни «ҳақиқий эмас» деб эълон қилмоқдалар.

Шу муносабат билан Фаластин информация агентлиги бу ерда Фаластин озодлик ташкилоти ижроия комитетининг раиси Я. Арафат бошчилигида Фаластин раҳбарларининг мажлиси бўлиб ўтганлиги тўғрисида хабар беради. Бу мажлисда жанубда консерватив кучлар Исроил билан ҳамкорликда амалга оширган кейинги ҳарбий тадбирлар, шунингдек улар Фаластин қаршилик ҳаракатига қарши ўтказаётган сиёсий кампания муҳокама қилинган.

Маълумки, кейинги кунларда Ливан ҳукумати билан Фаластин қаршилик ҳаракатининг юқори мансабдор вакиллари Қоҳира битимини бажариш ниятида эканликларини таъкидладилар. Масалан, бош министр С. Хосс менинг ҳукуматим, давлатнинг олий манфаатлари йўлида мазкур битимнинг бажарилишига эришмоқ учун зарур ҳамма ишларни қилади, деди.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

ТОКИО. Визит билан Японияда меҳмон бўлиб турган СССР ташқи савдо министри Н. С. Патоличев бошчилигидаги Совет ҳукумат-делегацияси бугун ватанига жўнаб кетди. Визит чоғида СССР билан Япония ўртасида товар обороти ва тўловлар тўғрисидаги беш йиллик битим имзоланди ҳамда совет Узоқ Шарқи билан Япония районлари ўртасида 1976—1980 йилларга мўлжалланган соҳил бўйи савдо-сотиғини ривожлантириш тўғрисидаги мактублар айр бошланди.

ВЕНА. «Халқаро қуролсизланиш эстафетаси» Зальсбуркка келди. Ғарбий Германия тинчлик тарафдорлари ташкил этган бу эстафета «Кескинликни юмшатишни мустаҳкамлайлик», «Қуролланиш пойгасига барҳам берайлик» деган шиорлар остида ўтмоқда. Эстафета Финляндиядан старт олгач, Швеция, Норвегия, Дания ва ГФР орқали ўтиб, Югославиянинг пойтахти Белград сари йўлини давом эттирмоқда. Бу эстафета Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашда қатнашган давлатлар вакилларининг у ерда бўладиган учрашуви муносабати билан ўтказилмоқда.

КАНБЕРРА. Австралия лейбористлар партиясининг парламент группасида 63 депутат ва сенатор бор. Бу группа Гоф Уитлемни қайтадан ўз раҳбари қилиб сайлади. Шунинг натижасида у лейбористлар партиясининг раҳбари бўлиб қолади.

Австралия генерал-губернатори Ж. Керр 1975 йилнинг охирида Уитлем бошчилигидаги лейбористлар ҳукуматини ҳокимиятдан четлаштирган эди.

(ТАСС).

ЖАЗИРАМА

ҚОҲИРА, 1 июнь. (ТАСС мухбири). Бутун Миср территориясида ҳаво ҳаддан ташқари исиб кетди. Бир ҳафта бўлиб қолдики, Қоҳирада симоб устуни тунга боргандагина 40 градусли чизиқдан салгина пасаймоқда. Жазирама иссиқ сабабидан кўпгина очиқ қурилиш майдонларидаги ишлар тўхтатиб қўйилди. Газеталарнинг хабар беришича, муассаса ва компанияларнинг хизматчилари дим хоналарда иш кунининг охиригача туришга бардош беролмай, уй-уйларга тарқаб кетмоқдалар.

Кексаларнинг айтишича, камида 25 йилдан бери юз бермаган бундай жазирама бутун мамлакатда тез-тез ёнғин чиқаётганлигининг асосий сабабчиси бўлмоқда. Ёнғин Шарқия вилоятидаги Ал-Ҳавабир қишлоғида 300 уйни домига олиб, кулини кўкка совурди. Нобуд бўлган кишилар ҳам бор. Бундан 2 кун аввал қаттиқ қум бўрони ва ҳаво ҳароратининг яна кўтарилиши мамлакатнинг катта кўпчилик аҳолиси истиқомат қилувчи Нил дельтасидаги шаҳарлар ва қишлоқларнинг электр таъминотини бузди. Қоҳирада чироқлар уч марта ўчиб қолди. Миср пойтахтининг ҳатто халқаро аэропорти ҳам зулматда қолди.

Шаҳарда аҳолини ичимлик сув билан таъминлаш аҳволи айниқса қийин бўлмоқда.

Синоптикларнинг фикрича, иссиқ ҳаво яна бир неча кун сақланади. Сўнгра у шу ой учун одатдаги 33—35 градусга қадар пасаяди.

А. СУРИКОВ.

Англияда мамлакатнинг «Умумий бозор»дан чиқиши учун оммавий ҳаракатлар давом этмоқда. Бу биринчи навбатда Европа иқтисодий ҳамжамияти мамлакатларида нарх-навонинг ошиб бораётганлиги билан изоҳланади. Суратда: инглиз фермерлари намойишда.

АП—ТАСС фотоси.

ТОШКЕНТ ЖАМОЛИ.

В. Таран фотолари.

САХИЙ „АМАКИЛАР“ ВА „УЧАР“ ҲАЙДОВЧИЛАР

Фалокат оёқ остида турганини жажжи Нилуфар ҳам, ҳомиладор онаси Дилбар ҳам билмаганди. Ваҳоланки, кун кеч бўлиб қолган, транспорт қатнови анча пасайган бўлса-да, кафтдек текис йўлда 40—50 метр наридаги нарсалар бемалол кўзга ташланади. Лекин шунга қарамай фожиа юз берди. Келес томон чайқала-чайқала юқори тезликда келаётган 33—02 ТНН машинаси чеккада турган онаболани уриб, ўзи ағдарилиб тушди.

Тошкент район автоинспекцияси ходимлари кўнгилсиз воқеа содир бўлган жойга етиб келишганда икки инсон ҳаётдан кўз юмган, уларнинг кушандаси, ичкиликка муккасидан кетган Бурхон Муҳитдинов эса базўр оёқда турарди. У ҳатто қандай мудҳиш иш қилиб қўйганини тасаввур ҳам қилолмасди, шу даражада маст эди. Буёғи, текшириб кўрилганда ҳатто ҳайдовчилик гувоҳномасига эга эмас экан...

Район катта автоинспектори, милиция лейтенанти Маҳамаджон Турсунов кўнгилсиз воқеани эсларкан, афсусланиш билан «ичкилик қурсин, икки оиланинг тинчлиги, ҳотиржамлигини бузди» деди ва муҳим тадбирнинг районда қандай ўтказилгани хусусида тўхталди.

Автоинспекция ходимлари юқоридаги каби кўнгилсиз ҳодисаларнинг олдини олиш, автопарк ҳамда автохўжаликларда профилактика ишларини кучайтириш, таъсирчанлигини ошириш, айрим ҳаракат қоидаларини бузувчи шахсларга нисбатан қандай амалий чоралар қўллади?..

Аввало, шуни айтиш керакки, Бутуниттифоқ ҳаракат хавфсизлиги ойлиги давомида, шунингдек ундан олдин ва кейин ҳам автоинспекторларимиз район территориясидаги кўпгина корхона, муассаса, колхоз ва совхозларда бўлиб, кўрик ҳусусида, уни уюштиришдан мақсад тўғрисида лекция ва суҳбатлар ўтказишди, кенг жамоатчиликка таянган ҳолда тез-тез рейдларга чиқиб турдилар. Ана шундай тадбирлар натижасида кўча-кўйларда содир бўлаётган авария ҳамда кўнгилсиз ҳодисалар анча камайди.

Тўғри, ҳаракат хавфсизлиги соҳасида эришилган ютуқлар салмоқли бўлди. Лекин бундан район автоинспекцияси фаолиятида ҳамма ишлар жойида экан, камчиликлар буткул барҳам топибди, деган хулоса чиқариш ярамайди. Олдинлари биз профилактика ишларига катта эътибор берар эканмиз-у, кенг жамоатчиликка суянган ҳолда

(ҲАРАКАТ ХАВФСИЗЛИГИ ОЙЛИГИ КЎРИГИ ЯКУНЛАРИ)

вақти-вақти билан жойларда машиналарнинг техник жиҳатдан соз-носозлигини назорат қилиб бориш, шунингдек рейдлар ўтказиш масаласига етарли эътибор бермас эканмиз. Ойлик давомида эътибор ана шу камчиликларни бартараф этишга қаратилди, район территориясида 20 марта эрталабки ҳамда кечки рейдлар ўтказилди. Унда ГАИ ходимлари билан бирга жамоатчи автоинспекторлар ҳам фаол қатнашдилар. Натижада 50 га яқин ҳайдовчи машинани маст ҳолда бошқаргани аниқланди, юздан ортиқ давлат корхона ва муассасаларига тегишли машиналар ҳайдовчилар уйида сақланаётгани қайд этилди, 32 ҳайдовчи эса тегишли гувоҳномаси бўлмаган ҳолда машиналарни бошқараётгани устидан чиқилди.

«Узтеплоэнергоремонт» бошқармасига қарашли 03—28 ТНМ машинаси ҳайдовчиси Шуҳрат Аҳмаджонов ҳали ёш, ҳаётга энди қадам қўяётган йигит. Лекин шунга қарамай ичкиликка, бўлар-бўлмас маишатга ружу қилган. Бошқарманинг автохўжалиги мутасаддиси Александр Гавриленко боладаги ана шу нуқсонларни билатуриб, дам олиш куни бўлишига қарамай, машинани «сахийлик» билан унинг ихтиёрига бериб қўйган. Пировардида, Шуҳрат суюқоёқ ошналари билан район территориясидаги боғлардан бирига чиқиб, у ерда истаган номаъқулчиликлар қилган, обдон спиртли ичимликлар ичиб, машинани лойга ботириб қўйган. Бошқа бир мисол.

Бектемирдаги йўл қурилиш материаллари комбинатининг биринчи махсус қурилиш-монтаж бошқармаси ҳайдовчиси Абибулла Позилов ПАЗ-651 маркали машинани қонунсиз равишда уйда сақлаётгани тўғрисида корхона раҳбарларига икки марта сигнал берилди, ҳатто унинг ҳайдовчилик гувоҳномаси ҳам вақтинча олиб қўйилди. Аммо раҳм дил» амакилар «чора кўрилди, иккинчи марта хато такрорланмайди» деб унга ҳомийлик қилишди, тегишли жазони енгиллатишди.

Бундай аҳволни «Узкоопстроймонтаж»нинг Тошкент маҳсус-монтаж бошқармасига тегишли автохўжаликда ҳам кўриш мумкин.

Ана шундай бебошлик, боқибеғамликнинг оқибати эса нималарга олиб келади? Аввало бу ҳол эгри қўл, учар шоферларга қўл келади, улар давлат машинасидан тарала-бедод қилиб шахсий манфаатлари йўлида фойдаланабередилар.

Бизнингча, барча ташкилот, муассаса, корхоналарнинг автомобиль хўжаликлари раҳбарлари юқоридаги каби камчиликларга муросасиз бўлишса, ўз манфаатини давлат манфаатидан юқори қўювчиларнинг таннобини тортиб туришса йўлимиз янада равон ва бехатар бўлади, машиналардан фойдаланиш коэффициенти эса тағин ҳам юқори бўлиши муқаррар.

Я. САЛИМОВ.

Реклама ва эълонлар

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

4, 5 ИЮНЬ СОАТ 19.30 ДА

НАВОИЙ НОМИДАГИ НАМАНГАН ОБЛАСТЬ МУЗИКАЛИ ДРАМА ВА КОМЕДИЯ ТЕАТРИ АРТИСТЛАРИ ИШТИРОКИДА

КАТТА КОНЦЕРТ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Узбекистон ССР халқ артисти
Хабиба ОХУНОВА

Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист
Маҳмуджон ИСАМИДДИНОВ.

Солистлар: Камолиддин РАҲИМОВ, Турдиали САЪДУЛЛАЕВ, Садриддин ОМОНОВ, Турсуной МАМЕДОВА, Карима РАСУЛОВА ва бошқалар.

Билетлар концерт зали кассасида соат 14.00 дан бошлаб сотилмоқда.

Узбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими давлат комитети

В. П. ЧКАЛОВ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ БАЗАСИДА

ЯНГИ ТАШКИЛ ҚИЛИНГАН

С. И. КАДИШЕВ НОМЛИ 166-ШАҲАР УРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1977—1978 ўқув йили учун

қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

МЕТАЛЛАР БУЙИЧА УНИВЕРСАЛ ТОКАРЛАР ВА УНИВЕРСАЛ ФРЕЗЕРЧИЛАР, УЧУВЧИ АППАРАТЛАРНИ ЙИҒУВЧИ-СЛЕСАРЛАР, МЕХАНИКА-ЙИҒУВ ИШЛАРИ БУЙИЧА СЛЕСАРЬ, ЁҒОЧ ИШЛАРИ БУЙИЧА ДУРАДГОРЛАР.

Укиш муддати — 3 йил.

УҚИШГА 8-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ ТОШКЕНТЛИК ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Шаҳарнинг чекка қисмидан келувчилар ётоқхона билан таъминланадилар.

БИЛИМ ЮРТИНИ БИТИРГАНЛАР УРТА МАЪЛУМОТ ҲАҚИДА АТТЕСТАТ ВА КАСБЛАРИ ҲАҚИДА ДИПЛОМ ОЛИБ В. П. ЧКАЛОВ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИГА ИШГА БОРАДИЛАР.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганлар олий ўқув юртлари ва техникумларнинг сиртки ҳамда кечки бўлимларига конкурсдан ташқари қабул қилинадилар.

УҚИШЛАР ТЕХНИКА ВОСИТАЛАРИ БИЛАН ЖИҲОЗЛАНГАН ФАН КАБИНЕТЛАРИДА ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Уқиш даврида ўқувчилар заводдан бериладиган имтиёзлардан фойдаланадилар.

Бундан ташқари билим юртида спорт майдонлари муҳайё, қуйидаги спорт секциялари ишлайди: бокс, эркин кураш, футбол ва авиамоделчилар, фото, радио ҳамда бадиий ҳаваскорлик тўгараклари мавжуд.

Уқувчиларнинг дам олишлари учун Чимён атрофида махсус дам олиш лагери бор.

Шунингдек, ўқувчилар ўқиш даврида бепул уч маҳал иссиқ овқат, кийим-бош билан таъминланадилар.

Укувчилар ишлаб чиқариш практикасида ишлаган иш ҳақининг бир қисми билан таъминланадилар.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: ариза, таржимаи ҳоли, маълумоти тўғрисида ҳужжат, паспорт ёки туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома, медицина картаси (тасдиқланган), турар жойидан справка, 4х5 см. катталикдаги 6 дона фотосурат, Т—2 формадаги шахсий карта.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Ҳамза районы, Генерал Петров кўчаси, 329-уй (20-трамвай ва 30-автобуснинг «166-билим юрти» бекати), қабул комиссияси.

ОТЛАР «ИМТИҲОН ТОПШИРМОҚДА»

Тошкент ипподромида уч юзта зотли ва спорт отларининг бардамлиги ва тез юришини синаб кўриш бошланди. Бу ерда Жиззахдаги «Москва», Навоий номли колхозлар ҳамда Ўзбекистондаги бошқа йилқи заводларининг машҳур қорабайирлари куч синашмоқда. Шу билан бирга Орлов ва Рус зотли йўртоқи отлари мусобақаларда биринчи марта қатнашмоқда. Бу отларни Воронеж областидаги Чесмен, Кўкчатов от заводлари, шунингдек Целиноград областидаги Шуйск ғаллакорлик совхозлари юборган.

Синовлар республика қишлоқ хўжалиги министрлигининг мутахассисларига ҳар бир наслнинг классини аниқлаш имкониятини беради. Ўзига хос «имтиҳонда» ғолиб чиққан арғумоқлар Фрунзеда сентябрь ойида бўладиган Бутуниттифоқ XX от спорти мусобақаларида қатнашиш учун йўлланма олади.

(ЎзТАГ).

СПОРТ

ҲАММА ПОЛВОНЛАРИМИЗ МЕДАЛ ОЛИШДИ

Туркиянинг Бурсе шаҳрида эркин кураш бўйича ўтказилган Европа чемпионати совет полвонларининг ажойиб ғалабаси билан тугади. Бу сафар ҳам спортчиларимиз умумкоманда ҳисобида энг кучли эканликларини намойиш этдилар. 10 та полвоннинг ҳаммаси ҳурмат шоҳсупасидан жой олиб, медаллар билан тақдирланишди. Совет полвонлари Туркияда бўлиб ўтган бу биринчиликда жами 10 та — 6 та олтин, 3 та кумуш ва битта бронза медали билан мукофотландилар. Шуни айтиш керакки, бу ерда бўлиб ўтган классик курашчилар мусобақасида мамлакатимиз терма командаси сафида тошкентлик Комил Фаткулин ҳам қатнашиб, бронза медалига сазовор бўлган эди. Эркин курашчилар биринчилигида эса яна бир вакилимиз наманганлик Ҳасан Зангиев 82 килограммгача полвонлар баҳсида қатнашиб, иккинчи ўринни эгаллади ва кумуш медал эгаси бўлди.

БОКСЧИЛАРНИНГ ҚИТЪА БИРИНЧИЛИГИ

Германия Демократик Республикасининг Галле шаҳрида бокс бўйича Европа чемпионати давом этмоқда. Мусобақанинг тўртинчи куни рингга чиққан Давид Квачадзе, Анатолий Клюев ва Евгений Горстковлар рақибларини мағлубиятга учратиб, ярим финалга чиқишди ва кам деганда бронза медалига сазовор бўлишди.

ЯНА ҒАЛАБА

Баскетбол бўйича қитъалараро кубок мусобақаларида қатнашаётган СССР командаси ўзининг тўртинчи учрашувини Канада баскетболчилари билан ўтказиб, 107:65 ҳисобида ғалабага эришди.

ВРАЧ МАСЛАҲАТИ

БОТУЛИЗМ КАСАЛЛИГИДАН САҚЛАНИНГ

Ботулизм ёҳуд, халқ ибораси билан айтганда, овқатдан заҳарланишнинг энг оғир тури бизга жуда қадимдан маълум. Бундай касаллик революциядан илгари Россияда ҳам жуда кўп учраб турарди. Совет ҳокимияти йилларидагина мамлакатимизда овқатдан заҳарланиш ҳодисаларига қарши системали равишда кураш олиб бориладиган бўлди.

Бу соҳада медицинамиз катта муваффақиятларга эришди. Умумий овқатланиш ишларини ташкил этиш, ошхоналарда, ресторанларда, буфетларда хўрандаларга хизмат кўрсатиш анча яхшиланди. Аҳоли орасида гигиена ва санитария тадбирларига эътибор кучайди. Лекин, шунга қарамай аҳён-аҳёнда бўлсада, баъзи жойларда ва хонадонларда овқатдан заҳарланиш ҳоллари учраб турарди.

Ботулизм касаллигининг микроби овқатдан заҳарланишнинг оғир турини келтириб чиқаради. Микроблар озиқ-овқат маҳсулотларида тез кўпаяди. Унинг оддий тури 80 даражадаги иссиқликда 15 минут тургандагина ўлади. Шундай тури ҳам борки, у иссиққа шу қадар чидамли бўлиб, сувда 5 соат қайнатилганда ҳам ўлмайди.

Шунинг учун ботулизмга қарши курашда овқатга солинадиган маҳсулотларни жуда яхшилаб ювиб, қайнатиш керак, айниқса уй шароитида консерва тайёрлашда маҳсулотни тозалаб, жуда кўп марта ювиб, сўнгра стерилизация қилишга алоҳида аҳамият бериш лозим. Чунки, ботулизм таёқчаси ўзидан жуда кучли токсик (заҳар) ажратади.

Касалликнинг асосий белгилари тубандагича: ботулизмга йўлиққан кишининг кўнгли айнайди, қусади, холсизланади, кўз олди қоронғилашади. Бундан ташқари бўйин ва оёқ мускуллари зирқираб, юриши қийинлашади.

Касаллик 4—8 кун давом этади. Агар ботулизмга қарши бериладиган сиворотка ўз вақтида қўлланилмаса, касалликнинг дастлабки кунларидаёқ бемор ҳаёти хавф остида қолади.

Бемор тузалгандан кейин ҳам ҳасталик асорати организмда бир неча ҳафтагача чўзилади. Бу оғир касалликнинг олдини олиш учун озиқ-овқат корхоналарининг медицина-санитария ҳолатини доимо назорат қилиб туриш, овқатни ҳамиша сифатли тайёрлашни унутмаслик лозим. Маҳсулотлар қанчалик яхши ювилиб, стерилизация қилинса шунча яхши.

Қопқоғи кўтарилиб қолган консерваларни ва бузилгани тўғрисида сал бўлса ҳам гумон қилинган бошқа маҳсулотларни истеъмол қилманг! Бундай маҳсулотларни савдога асло чиқармаслик керак. Бемор овқатдан заҳарланган деб гумон қилинса, унинг қандай таом истеъмол қилганини суриштириб, тезлик билан касалхонага ётқизиш лозим.

Ҳар бир киши тозаликка жиддий эътибор бермоғи керак. Бунга тўғри риоя қилинганда овқатдан заҳарланиш ҳодисаларининг олдини олган ва бундай касалликлардан сақланган бўламиз.

З. ОМОНОВ,
область санитария маорифи уйининг методисти, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач.

СЕВГИМИ Ё МАКР?

БИР ЖИНОЯТ ИЗИДАН

Р. Минигалеев ишидан рухсат сўраб, Бошқирдистоннинг Новоарслонбеков қишлоғидан Янгийўлга келди. Синглиси меҳнат қилаётган консерва заводида бўлди, заводнинг 10-корпус ётоқхонасида ҳам синглисини тополмагач, юрагини яна ваҳима босди. Кун бўйи шаҳарни кезди. Бошқа ерга кўчиб кетгандир деган хаёлга ҳам борди. У ҳолда нега акасига хабар қилмади экан?

Расим кечга бориб нима қиларини билмай милициядан ёрдам сўради. Розила Минигалеева бедарак йўқолганлиги маълум бўлди.

...Розилани кўрган Ришат ошиқу-беқарор бўлиб, ҳузур-ҳаловатини йўқотди. Ҳадеганда қизнинг йўлига пешвоз чиқиб «сенсиз бу дунё менга қоронғу, хўп демасанг ўзимни ўлдираман», деб қўрқитаверди. Қиз нолож рози бўлди. Улар бирбирлари билан кўришиб туришди. Розила Ришатнинг ҳеч қаерда ишламаётганини эшитиб, қаттиқ ранжиди, сўнг унга шарт қўйди. Бирор фойдали иш билан шуғулланишни, бундай ҳолда яшаб бўлмаслигини уқтирди. Йигит қоп-қоп ваъда берса-да, аслида суюқ оёқлигини ташламади. Ишга кириб меҳнат қилиш ўрнига Розиланинг олдига ширакайф бўлиб келадиган одат чиқарди. Р. Минигалеева сўзсиз бундай севгини рад этиб, Ришат билан учрашмасликка қарор қилди. Лекин нопок, шилқим Ришат разил ниятидан қайтмади. Кунларнинг бирида қиздан қатъий рад жавобини олгач, уни бўғиб ўлдирди. Ёвуз қилмишини яшириш мақсадида мурдани чойшабга ўраб, уйидан 100—150 метр наридаги ахлатхонага кўмиб ташлади.

Розила Минигалеева 1976 йилнинг 1 октябрида туш пайтида ишхонадан уйга овқатланишга кетиб, қайтиб келмади ва шу бўйи домдараксиз йўқолди. Бу иш юзасидан шаҳар ички ишлар бўлимида қидирув делоси очилиб, республиканинг барча область ва шаҳарларига хабар қилинди.

Орадан кунлар, ҳафталар, ойлар ўта бошлади. Барча уринишлар натижа бермасди. Шунда ҳам оператив группа тинимсиз изланишни давом эттирди. Розила билан бирга ишлаган, уни таниган, билган одамлар билан узоқ суҳбатлашилди. Ана шундай сўроқларнинг бирида Розиланинг йўлини қандайдир бир йигит бир неча бор тўсиб чиққанини, унга севги изҳор этганини айтиб беришди. Лекин бу йигит ким? Қаерда ишлайди? Бу савол яна жумбоқ бўлиб қолди. Лекин оператив группа ходимлари ана шу гувоҳларнинг таъриф-тавсифларига кўра йигитнинг тахминий суратини чизишди ва уни топишди. Дастлабки сўроқдаёқ Ришат Муллоянов Розилани танишлигини, ҳатто унга севги ҳам изҳор этганини, лекин афсуски рад жавобини олганини айтиб берди.

Милиция ходимлари «Ҳозир қиз қаерда, билмайсизми?» деган саволига бамайлихотир «ўзим ҳам анчадан бери кўрмаяпман» деб жавоб қилди. «Қаттиқ севиб қолган экансиз нега ахтариб топмадингиз», деган такрор саволга лом-лим дейолмай, кўзларини олиб қочди. Бу милиция ходимларида шубҳани кучайтирди.

Такрор сўроқлардан сўнг қотил Ришат Муллоянов қилмишига иқрор бўлди. У разил қилмишига яраша жазосини олади.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — **Янгиликлар.** 10.10 — Гимнастика. 10.30 — Қувноқ стартлар. 11.15 — **«Эквилибрист»** (бадиий фильм). 12.30 — Партия маорифи системасида ўқув йилининг якунларига доир. 15.30—Ҳужжатли фильмлар. 16.20 — В. Шекспир **«Гамлет».** 16.50 — «Звёздочка». 17.30 — Москва ва москвалилар. 18.00 — **Ҳаваскорлар ижросида концерт.** 18.30 — «Депутатлик ишлари». 19.00 — **Янгиликлар.** 19.15 — Ҳужжатли фильм. 19.45 — Концерт. 20.00 — СССР электротехника саноати министри А. К. Антонов телетомошабинларнинг саволларига жавоб беради. 20.15 — Л. Сметанников куйлайди. 20.30 — Бизнинг биография — 1948 йил. 21.30 — **«Вақт».** 22.00 — **Баскетбол бўйича қитъалараро кубок учун. СССР —** АҚШ. 23.30 — Артлото. 00.25 — Янгиликлар.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Мультфильм. 12.00 — До-ре-ми-фа-соль. 12.35 — **Узимиздан бири** (бадиий фильм). 18.30 — **«Ёшлик».** 19.00 — Маҳаллий советларга сайловлар — социалистик халқ ҳокимиятининг тантанасидир. 19.15 — **Ахборот.** 19.30 — **Узбек классик қўшиқлари.** 20.30 — **Ахборот.** 20.50 — **Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига бағишланган иттифоқчи республикалар телевизион фестивали.** Литва телевидениесининг программаси. 21.30 — **«Вақт»** (Москва). 22.00 — «Илғор тажриба мактаби». 22.10 — Литва телевидениеси программасининг давоми.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

— 19.05 — Болалар учун фильм. 19.25 — Математика.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 3|VI да **Корсар,** 4|VI да **Флория Тоска,** 5|VI да **Золушка** (12.00), **Севги ҳақида қисса** (19.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 3|VI да **Кўрмайин босдим тиконни,** 4|VI да **Келинлар қўзғолони,** 5|VI да **Оқшомдан тушгача.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 3|VI да **Гулбаҳор қани,** 4|VI да **Ужарлар,** 5|VI да **Тошболта ошиқ,** 6|VI да **Кўнгли ёш қариялар.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **РСФСР халқ артисти Маргарита НАЗАРОВА** раҳбарлигида **«Йўлбарслар» аттракциони** (19,30).

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

САНЪАТ САРОЙИ — **Ширин аёл** (катта зал), **Зита ва Гита** (кичик зал, кундуз ва кечқурун).

Ширин аёл — «ЧАЙКА», «ВОСТОК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Мардлик учун юз грамм — «ҚОЗОҒИСТОН» (тоқ соатларда), «ДРУЖБА» (жуфт соатларда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (12, 14, 20, 21.30).

Алвидо, полиция! — «ҚОЗОҒИСТОН» (жуфт соатларда), «ДРУЖБА» (тоқ соатларда).

Иккинчи ҳақиқат — «НУКУС» (тоқ соатларда).

ЁЗГИ БИНОДА

Бизнинг бурчимиз — «ФЕСТИВАЛЬ» (20.40, 22.10).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»). Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и областного Совета депутатов трудящихся

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41 * ТЕЛЕФОНЛАР коммутатор — 330249 дан 330258 гача, Эълонлар — 338142.

Р. 02421. Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Г. 1635.